

gemeente
Zoetermeer

ONDERZOEK BEELDENE KUNST

onder inwoners en Zoetermeerse kunstenaars

ONDERZOEK BEELDENE KUNST

onder inwoners en Zoetermeerse kunstenaars

November 2017

In opdracht van: Bart van de Laak, afdeling Samenleving
Uitvoer onderzoek: Josée Boormans, afdeling JaBo/Onderzoek en Statistiek

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. SAMENVATTING PANELONDERZOEK INWONERS	5
2. SAMENVATTING ONDERZOEK KUNSTENAARS	7
3. ONDERZOEKSVERANTWOORDING	9
3.1 Achtergrond	9
3.2 Respons	9
3.3 Opzet rapport	9
4. RESULTATEN PANELONDERZOEK INWONERS	11
4.1 Interesse in beeldende kunst	11
4.2 Bezoek aan een expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst	12
4.3 Bekendheid aanbod aan beeldende kunst in Zoetermeer	13
4.4 Waardering voor de kunstwerken in Zoetermeer	14
4.5 Belang dat men hecht aan de aanwezigheid van beeldende kunst	15
4.6 Bekendheid organisaties die zich actief bezighouden met beeldende kunst in Zoetermeer	16
4.7 Bezoek aan de organisaties die men kent	16
4.8 Waardering voor de organisaties die men bezocht	17
4.9 Bekendheid professionele kunstenaars Zoetermeer	17
4.10 Stellingen	18
4.11 Gemis in het aanbod	22
5. RESULTATEN ONDERZOEK KUNSTENAARS	23
5.1 Discipline waarin men werkzaam is	23
5.2 Tentoonstellen van werk	24
5.3 Mening over de presentatiemogelijkheden voor beeldende kunst in Zoetermeer	25
5.4 Doelgroep van de kunstenaars	27
5.5 Mening over de informatievoorziening over beeldende kunst	31
5.6 Mogelijke verbeterpunten voor de beeldende kunstsector	32
5.7 Huren van een atelier of werkplaats	38
5.8 Mogelijke belemmeringen in/ bij de productie van kunst	39
5.9 Samenwerking met andere (bekende) kunstenaars	38
5.10 Verdere verbreding of verdieping van beeldende kunst in Zoetermeer	41
5.11 Bijdrage van beeldende kunst aan de aantrekkelijkheid van Zoetermeer	45
5.12 Stellingen	47
5.13 Leeftijdsverdeling	49
5.14 Eventuele tips of aanvullingen	49
BIJLAGE 1. Tabellen panelonderzoek	51
BIJLAGE 1. Vragenlijst panelonderzoek inwoners	67
BIJLAGE 2. Vragenlijst onderzoek onder kunstenaars	71

1

SAMENVATTING PANELONDERZOEK INWONERS

- *Bijna twee derde van de respondenten zegt heel erg of een beetje geïnteresseerd te zijn in beeldende kunst.*
- *De meeste respondenten die aangeven niet geïnteresseerd te zijn in beeldende kunst, vinden met name beeldende kunst zonde van het geld. Daarnaast vindt men beeldende kunst niet altijd mooi en snapt men ook vaak niet wat het voorstelt.*
- *Zes van de tien respondenten bezochten in de afgelopen twee jaar een expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst in en/of buiten Zoetermeer. Het merendeel van hen bezocht een expositie/ tentoonstelling buiten Zoetermeer.*
- *De respondenten die geen expositie/ tentoonstelling bezochten, gaven daarvoor vooral als reden het gebrek aan interesse in beeldende kunst. Maar ook het gebrek aan tijd speelt een rol.*
- *Negen van de tien respondenten zeggen bekend te zijn met één of meer van de 175 kunstwerken die verspreid over Zoetermeer in de openbare ruimte en/of in openbare gebouwen aanwezig zijn. Het gros is echter maar matig of slecht bekend met dit aanbod.*
- *Gemiddeld waarderen de respondenten die één of meer kunstwerken kennen dit/ deze met een rapportcijfer 6,4.*
- *Iets meer dan de helft van de respondenten vindt het (heel) belangrijk dat er in Zoetermeer beeldende kunst in de openbare ruimte en in openbare gebouwen aanwezig is. Eén vijfde vindt deze aanwezigheid (heel) onbelangrijk.*
- *Van de organisaties die zich actief bezighouden met beeldende kunst en kunstprojecten is de Galerie Kunstuitleen Zoetermeer het meest en het Q-seum het minst bekend. Hoewel de Galerie Kunstuitleen Zoetermeer het meest bekend is, is het bezoek aan de galerie relatief het laagst en de waardering van de bezoekers ook wat lager is (gemiddeld 6,5). Het Q-seum is het minst bekend maar wordt daarentegen relatief het best bezocht door degenen die het kennen. De bezoekers aan het Q-seum geven met een rapportcijfer 7,0 gemiddeld de hoogste waardering.*
- *Iets minder dan een kwart van de respondenten zegt één of meer professionele kunstenaars in Zoetermeer te kennen.*
- *Respondenten mochten aan het einde van het onderzoek bij een aantal stellingen aangeven in hoeverre ze het er mee eens waren. Deze staan hierna in volgorde van waardering weergegeven.*

- *71% is van de respondenten is van mening dat een goede toelichting/ uitleg bij beeldende kunst(projecten) ertoe bijdraagt dat beeldende kunst beter begrepen wordt.*
- *64% is van mening dat als inwoners actief betrokken worden bij nieuwe beeldende kunstprojecten in de openbare ruimte en in openbare gebouwen dit leidt tot een beter begrip voor beeldende kunst.*
- *61% is van mening dat beeldende kunst bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van Zoetermeer.*
- *55% vindt dat aanstormend talent op het gebied van beeldende kunst in Zoetermeer de kans moet krijgen om zich als professional verder te ontwikkelen.*
- *51% van de respondenten is van mening dat inwoners van Zoetermeer de ruimte en/of ondersteuning moeten krijgen om zichzelf (verder) cultureel te ontplooiën.*
- *49% denkt dat goed is voor Zoetermeer als bekende nationale en internationale kunstenaars zich presenteren in de stad.*
- *37% vindt dat er meer aandacht van de gemeente moet komen voor de huidige Zoetermeerse kunstenaars wat betreft atelierruimte en exposities.*
- *23% van de respondenten denkt dat het aanbod aan beeldende kunst niet interessant is voor bezoekers van buiten Zoetermeer. Een gelijk percentage denkt dat het aanbod juist wel interessant is voor bezoekers van buiten Zoetermeer.*

2

SAMENVATTING ONDERZOEK KUNSTENAARS

- *De meeste kunstenaars uit dit onderzoek zijn werkzaam in de schilderkunst, beeldhouwkunst of in de fotografie/film. Het merendeel van hen werkt als professioneel kunstenaar.*
- *Vrijwel alle respondenten stellen hun werk regelmatig ten toon in een galerie, expositieruimte, beurs, markt en/of kunstenaarsvereniging/-collectief. Meer dan driekwart van hen exposeert zowel in als buiten Zoetermeer.*
- *Bijna driekwart van de kunstenaars uit het onderzoek is van mening dat het aantal presentatiemogelijkheden voor Zoetermeer (ruim) onvoldoende is. Ook is men niet helemaal tevreden over de kwaliteit van de presentatieruimtes. Vier op de tien respondenten noemt deze slecht.*
- *De meeste kunstenaars uit het onderzoek richten hun werk niet op een bepaalde doelgroep. De inwoners kunnen vooral in aanraking komen met hun werk via exposities en via digitale media. Volgens de kunstenaars zouden mensen (nog) meer met hun werk in aanraking kunnen komen als er meer (professionele) expositieruimtes zouden zijn in Zoetermeer.*
- *De meningen over de informatievoorziening over beeldende kunst in de openbare ruimte, in openbare gebouwen en/of bij instellingen in Zoetermeer lopen uiteen. Er zijn meer kunstenaars die deze informatievoorziening onbekend (niet) of beperkt noemen dan voldoende/goed.*
- *Vier op de tien respondenten huurt een atelier of werkplaats in Zoetermeer. Het merendeel van hen is van mening dat de door hen gehuurde ruimte geheel of gedeeltelijk voldoet aan hun wensen. Als de ruimte maar gedeeltelijk of niet voldoet heeft dat vooral te maken met de beperkte omvang van de ruimte.*
- *In totaal ervaren 27 respondenten wel eens belemmeringen in/ bij de productie van hun kunst. In het onderzoek is toegelicht welke belemmeringen dat zijn.*
- *Driekwart van de kunstenaars uit het onderzoek werkt samen met andere (bekende) kunstenaars, culturele instellingen en/of bedrijven in Zoetermeer en/of met de gemeente Zoetermeer of ziet daartoe mogelijkheden.*
- *Twee derde van de respondenten is van mening dat het aanbod van beeldende kunst in Zoetermeer zowel verder verbreed als verder verdiept moet worden en heeft in het onderzoek toegelicht hoe dat zou kunnen.*
- *Meer dan driekwart van de respondenten geeft suggesties om de beeldende kunst (nog) meer te laten bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Zoetermeer.*
- *Negen van de tien respondenten is van mening dat er kansen voor Zoetermeer als makersstad zijn door te voorzien in goede ateliers en werkplaatsen. Een vrijwel gelijk aantal respondenten is van mening dat door meer ruimte te geven aan de culturele ontwikkeling van de Zoetermeerse inwoners er een groter draagvlak/interesse voor beeldende kunst worden gerealiseerd.*

3

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

3.1 Achtergrond

In het verlengde van de toekomstagenda cultuur is er behoefte aan een visie op beeldende kunst in Zoetermeer.

De gemeenteraad van Zoetermeer heeft daarom eind 2016 opdracht gegeven om een beknopte visie op het beeldend kunstbeleid in Zoetermeer op te stellen.

Deze visie dient onder andere als kader voor het nog uit te werken atelierbeleid, de uitwerking van de regieorganisatie beeldende kunst en het kwaliteitsplan voor beeldende kunst in de openbare ruimte.

Omdat de mening van inwoners en ook Zoetermeerse kunstenaars van belang is bij het ontwerp van de nieuwe visie op beeldende kunst, heeft de afdeling Samenleving aan de afdeling JaBo/onderzoek en statistiek gevraagd een onderzoek te houden over beeldende kunst onder zowel inwoners als Zoetermeerse kunstenaars.

3.2 Respons

Het onderzoek onder de inwoners is tussen 28 september en 12 oktober 2017 voorgelegd aan de leden van het digitale panel van de gemeente Zoetermeer. Het digitale panel van de gemeente Zoetermeer bestond ten tijde van het onderzoek uit 2886 Zoetermeeders van 18 jaar en ouder.

In totaal hebben 1117 panelleden een volledige vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 46,6%.

Het onderzoek onder kunstenaars is gehouden onder 73 Zoetermeerse kunstenaars waarvan de emailadressen via de afdeling Samenleving bekend waren ten tijde van het onderzoek. Al deze kunstenaars zijn via hun emailadres uitgenodigd voor een digitale enquête over beeldende kunst.

Het onderzoek is gehouden van 7 tot en met 21 november 2017.

Van de 73 aangeschreven kunstenaars hebben er 43 een volledige enquête ingevuld en 8 respondenten hebben de vragenlijst gedeeltelijk ingevuld.

De bruto respons van het onderzoek is dus 70% en de netto respons 59%.

3.3 Opzet rapport

In het volgende hoofdstuk staan de resultaten van het panelonderzoek. Daarna volgen in hoofdstuk vijf de resultaten van het onderzoek onder de kunstenaars.

In bijlage 1 worden tabellen met antwoorden op zogenaamde "open" vragen weergegeven. In bijlage drie en vier zijn de vragenlijsten van beide onderzoeken te vinden.

4

RESULTATEN PANELONDERZOEK INWONERS

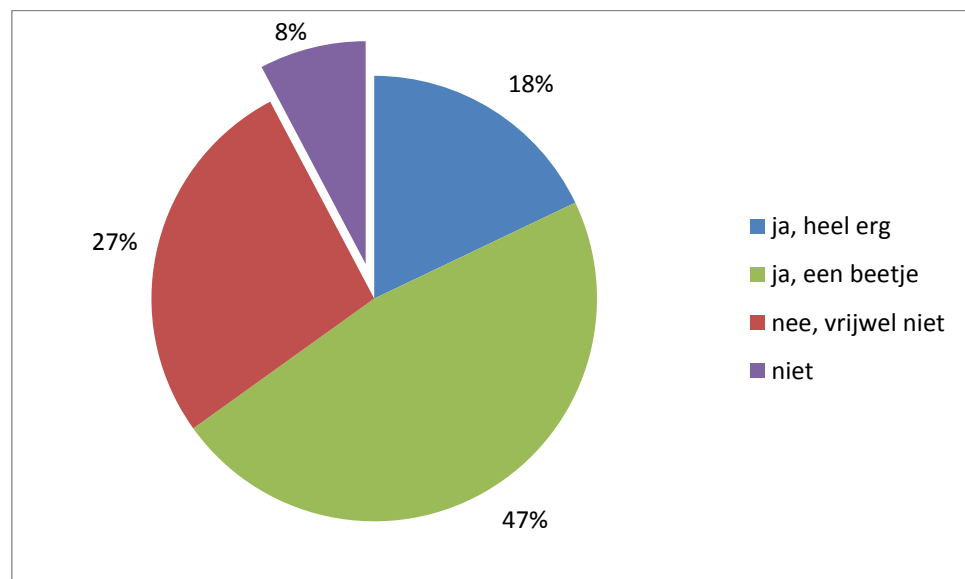
4.1 Interesse in beeldende kunst

Beeldende kunst is een tastbare vorm van kunst die te vinden is in tentoonstellingsruimtes, buiten op straat of in openbare gebouwen. Het kan gaan om beelden, schilderijen, installaties, textiele vormen, grafische vormen, fotografie en film. De gemeente Zoetermeer heeft circa 175 beelden in de openbare ruimte staan en een eigen gemeentelijke collectie die onder andere in het stadhuis te zien is. Daarnaast zijn er verschillende organisaties actief op het gebied van beeldende kunst, zoals Terra Art Projects, Ateliers BaZille, Ateliers 1819, het Q-seum, Galerie Kunstuitleen Zoetermeer en de Urban Art Studio.

Aan de panelleden is gevraagd of ze op een of andere manier geïnteresseerd zijn in beeldende kunst.

Bijna twee derde van de respondenten zegt heel erg of een beetje geïnteresseerd te zijn in beeldende kunst. Meer dan een kwart is hierin vrijwel niet geïnteresseerd en de overige respondenten (8%) zeggen niet geïnteresseerd te zijn in beeldende kunst.

Grafiek 4.1 Percentage respondenten dat al of niet geïnteresseerd is in beeldende kunst (n=1189)

Respondenten die aangeven niet geïnteresseerd te zijn in beeldende kunst, mochten in maximaal drie antwoorden aangeven waarom ze niet geïnteresseerd zijn. Voor de meesten van hen is dat omdat ze beeldende kunst zonde van het geld vinden. Daarnaast vindt niet iedereen beeldende kunst altijd mooi en snapt men ook vaak niet wat het voorstelt.

In totaal hebben de 93 respondenten 116 antwoorden gegeven. Gemiddeld 1,2 antwoord per respondent.

Tabel 4.1

Genoemde reden(en) waarom men niet geïnteresseerd is in beeldende kunst (n=93)

- *Men mocht meer antwoorden geven*

Genoemde redenen:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal aantal respondenten
Ik snap vaak niet wat het voorstelt	31	33,3%
Ik vind het zonde van het geld	63	67,7%
Beeldende kunst is niet altijd mooi	37	39,8%
We hebben geen inspraak bij de keuze voor beeldende kunst	6	6,5%
Daar heb ik geen tijd voor	10	10,8%
Ik ben fysiek beperkt	1	1,1%
Andere reden, namelijk . . .	13	14,0%
Totaal aantal respondenten: 93	161	

Genoemde andere reden is:

- *Alleen geïnteresseerd in techniek.*
- *Als ik een eigen bedrijf heb en er komen geen klanten ga ik failliet en krijg ik geen subsidie dus!!!!*
- *Andere interesses*
- *Daar verdien ik niet genoeg voor om dat interessant te vinden.*
- *Geen interesse (2x genoemd)*
- *Heb andere interesses*
- *Heb de interesse niet*
- *Ik ben wel geïnteresseerd in beeldende kunst!*
- *Subsidie verkapt*
- *Vaak zijn het roestige gedrochten*
- *Vind het niet mooi*

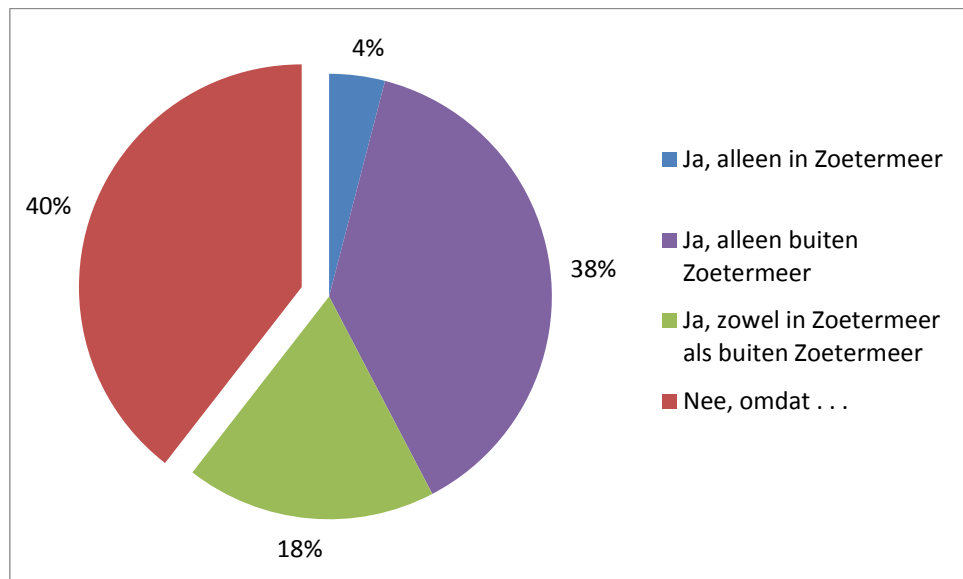
4.2 **Bezoek aan een expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst**

In totaal bezocht 60% van de respondenten in de afgelopen twee jaar een expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst in en/of buiten Zoetermeer.

De overige 40% van de respondenten zegt in de afgelopen twee jaar geen bezoek te hebben gebracht aan een expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst.

Van de respondenten die wel een expositie/ tentoonstelling bezochten, bezocht het merendeel deze buiten Zoetermeer (38% alleen buiten Zoetermeer en 18% zowel in als buiten Zoetermeer).

Grafiek 4.2 Percentage respondentent dat af of niet in de afgelopen twee jaar een bezoek bracht aan een expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst in Zoetermeer en/of buiten Zoetermeer (n=1089)

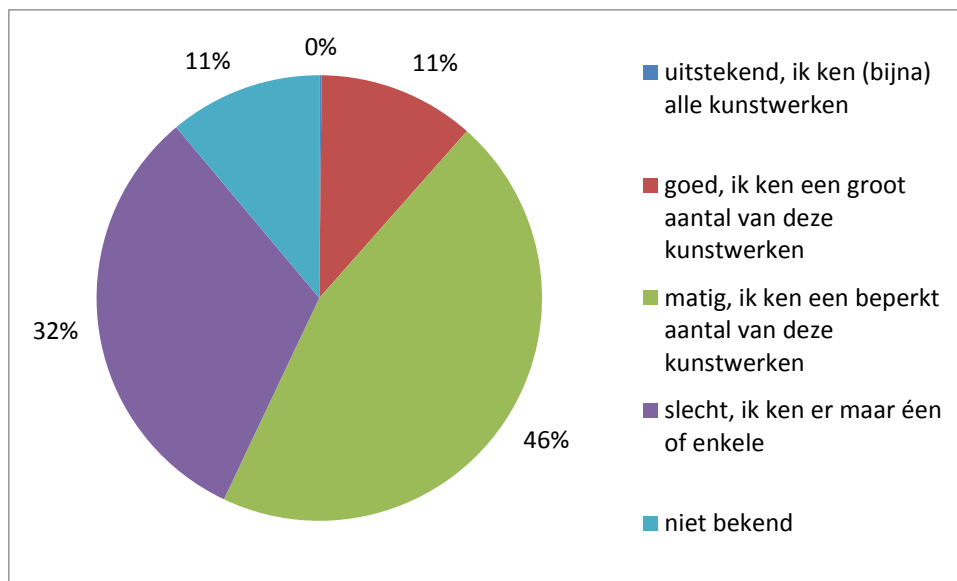

De meest genoemde reden om geen bezoek te brengen aan een expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst is het gebrek aan interesse in beeldende kunst. Daarnaast noemt men het meest 'gebrek aan tijd'. In bijlage 1 tabel 1.3 staat een totaaloverzicht van de antwoorden.

4.3 Bekendheid aanbod aan beeldende kunst in Zoetermeer

In Zoetermeer staan er verspreid over de stad zo'n 175 kunstwerken in de openbare ruimte en in openbare gebouwen. Bijna 90% zegt bekend te zijn met een of meer van deze kunstwerken hoewel het gros van hen zegt maar matig of slecht bekend te zijn met dit aanbod.

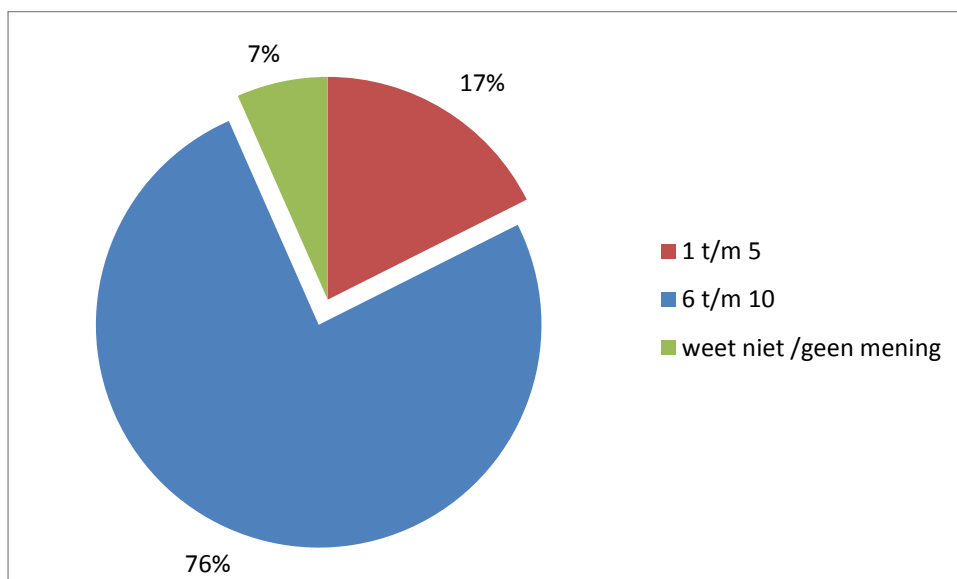
Grafiek 4.3 Percentage respondentent dat al of niet bekend is met het aanbod aan beeldende kunst in de openbare ruimte en in openbare gebouwen in Zoetermeer (n=1171)

4.4 Waardering voor de kunstwerken in Zoetermeer

Alle respondentent die hebben aangegeven een of meer kunstwerken in Zoetermeer te kennen, is gevraagd hun waardering voor dit of deze kunstwerken uit te drukken in een rapportcijfer van 1 t/m 10. In totaal hebben 961 respondentent hun waardering uitgedrukt in een rapportcijfer. Gemiddeld gaf men een **6,43** als waardering voor de kunstwerken in Zoetermeer. In totaal geeft 17% een rapportcijfer van 5 of minder; 76% geeft een voldoende rapportcijfer (6 t/m 10). De overige respondentent weten niet welk rapportcijfer ze moeten geven of hebben er geen mening over. De respondentent die een rapportcijfer invulden mochten dit toelichten. In bijlage 1 tabel 1.6 en 1.7 staat een overzicht van deze toelichtingen.

Grafiek 4.4 Waardering voor de kunstwerken in Zoetermeer in een rapportcijfer van 1 t/m 10 (n=1029)

In de volgende tabel wordt de gemiddelde waardering voor de kunstwerken weergegeven naar bekendheid met de kunstwerken. De gemiddelde waardering blijkt hoger te zijn bij respondenten die de kunstwerken uitstekend, goed of matig kennen dan bij respondenten die de kunstwerken slecht kennen (één of enkele).

Tabel 4.2 Verband tussen de bekendheid van de kunstwerken en de gemiddelde waardering voor de kunstwerken (n=921)

Bekendheid kunstwerken in openbare ruimte en in openbare gebouwen in Zoetermeer	Gemiddelde waardering	Aantal respondenten
Uitstekend, ik ken (bijna) alle kunstwerken	8,00	2
Goed, ik ken een groot aantal van deze kunstwerken	6,56	131
Matig, ik ken een beperkt aantal van deze kunstwerken	6,71	508
Slecht, ik ken er maar één of enkele	5,94	320
Totaal	6,43	961

4.5 Belang dat men hecht aan de aanwezigheid van beeldende kunst

Iets meer dan de helft van de respondenten (51%) vindt het (heel) belangrijk dat er in Zoetermeer beeldende kunst in de openbare ruimte en in openbare gebouwen aanwezig is.

Bijna één op de vijf respondenten (19%) zegt dit (heel) onbelangrijk te vinden. Ruim een kwart vindt dit niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk en een klein percentage heeft er geen mening over.

Tabel 4.3 Belang dat men hecht aan de aanwezigheid van beeldende kunst in de openbare ruimte en in openbare gebouwen in Zoetermeer (n=1159)

Mate van belang dat men hecht aan de aanwezigheid van beeldende kunst	Aantal	In % van het totaal
heel belangrijk	111	9,6%
belangrijk	476	41,1%
niet belangrijk / niet onbelangrijk	321	27,7%
onbelangrijk	128	11,0%
heel onbelangrijk	94	8,1%
geen mening/ weet niet	29	2,4%
Totaal	1159	100%

4.6 Bekendheid organisaties die zich actief bezighouden met beeldende kunst in Zoetermeer

Naast beeldende kunst in de openbare ruimte en in openbare gebouwen zijn er verschillende organisaties in Zoetermeer actief die zich bezighouden met beeldende kunst en kunstprojecten zoals: Terra Art Projects, Ateliers BaZtille, Ateliers 1819, Q-seum, Galerie Kunstuitleen Zoetermeer en de Urban Art Studio.

De respondenten mochten aangeven welke van deze organisaties men al of niet kende of waar men van gehoord had voor het onderzoek. Uit de volgende tabel blijkt dat men het meest bekend is met de Galerie Kunstuitleen Zoetermeer en het minst bekend met het Q-seum.

Tabel 4.4 Bekendheid van de organisaties die zich actief bezighouden met beeldende kunst in Zoetermeer (n=1150)

Genoemde organisatie	ja	nee	Totaal
Terra Arts Projects	34,5%	65,5%	100%
Ateliers BaZtille	35,2%	64,8%	100%
Ateliers 1819	24,9%	75,1%	100%
Q-seum	3,7%	96,3%	100%
Galerie Kunstuitleen Zoetermeer	62,4%	37,6%	100%
Urban Art studio	12,8%	87,2%	100%

4.7 Bezoek aan de organisaties die men kent

Terra Arts Projects

Er zijn 397 respondenten die Terra Arts Projects kennen. Van hen heeft 38% in het afgelopen jaar wel eens een bezoek gebracht aan deze organisatie

Ateliers BaZtille

Van de 405 respondenten die Ateliers BaZtille kennen, heeft 22% wel eens een bezoek gebracht aan deze organisatie in het afgelopen jaar.

Ateliers 1819

Van de 285 respondenten die Ateliers BaZtille kennen, heeft 21% in het afgelopen jaar wel eens bezoek gebracht aan deze organisatie.

Q-seum

In totaal heeft 46% van de 44 respondenten die Q-seum kenden er in het afgelopen jaar wel eens een bezoek aan gebracht.

Galerie Kunstuitleen Zoetermeer

Deze galerie was bij de meeste respondenten bekend. Toch blijkt maar 19% van de 716 respondenten die deze organisatie kennen er in het afgelopen jaar een bezoek aan te hebben gebracht.

Urban Art Studio

De Urban Art Studio is door 20% van de 147 respondenten die deze organisatie het afgelopen jaar met een bezoek vereert.

Tabel 4.5 Aantal en percentage respondenten dat in het afgelopen jaar een bezoek bracht aan de organisatie die men kent

Genoemde organisaties	Bezoek gebracht?		
	ja	nee	Totaal
Terra Arts Projects	37,5%	62,5%	100% (n=397)
Ateliers BaZtille	21,5%	78,5%	100% (n=405)
Ateliers 1819	20,7%	79,3%	100% (n=285)
Q-seum	45,5%	54,5%	100% (n=44)
Galerie Kunstuitleen Zoetermeer	18,7%	81,3%	100% (n=716)
Urban Art studio	19,7%	80,3%	100% (n=147)

4.8 Waardering voor de organisaties die men bezocht

Aan de bezoekers van de verschillende organisatie is gevraagd hun waardering voor de betreffende organisatie uit te drukken in een rapportcijfer van 1 t/m 10. De gemiddelde rapportcijfers liggen allemaal tussen de 6,48 en 7,02.

Gemiddeld de hoogste waardering (7) geven de bezoekers van het Q-seum.

Gemiddeld de laagste waardering geven de bezoekers van Ateliers BaZtille.

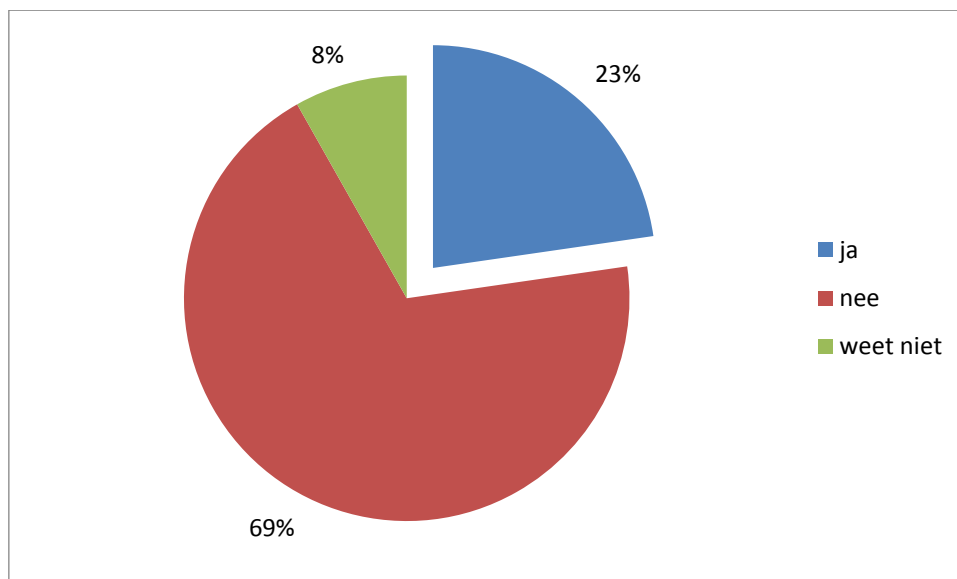
Tabel 4.6 Waardering voor de organisaties die men kent

Genoemde organisatie	Rapportcijfers			
	1 t/m 5	6 t/m 10	Totaal	Gemiddeld rapportcijfer
Terra Arts Projects	17%	83%	100% (n=392)	6,77
Ateliers BaZtille	25%	75%	100% (n=400)	6,40
Ateliers 1819	19%	81%	100% (n=279)	6,63
Q-seum	14%	86%	100% (n=42)	7,02
Galerie Kunstuitleen Zoetermeer	20%	80%	100% (n=709)	6,48
Urban Art studio	20%	80%	100% (n=143)	6,62

4.9 Bekendheid professionele kunstenaars Zoetermeer

Van de respondenten zegt 23% een of meer professionele kunstenaars in Zoetermeer te kennen.

Grafiek 4.5 Percentage respondentent dat een of meer kunstenaars in Zoetermeer kent (n=1136)

4.10 Stellingen

Aan het einde van het onderzoek is aan de respondenten nog een aantal stellingen voorgelegd. Bij elke stelling moest men aangeven in hoeverre men het er mee eens was.

Stelling 1. Beeldende kunst draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Zoetermeer

In totaal is 61% het (helemaal) met de stelling eens, staat 22% er neutraal tegenover en is 14% het (helemaal) met de stelling oneens.

Mening:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
helemaal mee eens	171	15,2%
mee eens	511	45,5%
neutraal	241	21,5%
mee oneens	77	6,9%
helemaal mee oneens	76	6,8%
geen mening	47	4,2%
Totaal	1123	100%

Stelling 2. Als inwoners actief betrokken worden bij nieuwe beeldende kunstprojecten in de openbare ruimte en in openbare gebouwen leidt dit tot een beter begrip voor beeldende kunst.

In totaal is 64% het (helemaal) met de stelling eens, staat 22% er neutraal tegenover en is 9% het (helemaal) met de stelling oneens.

Mening:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
helemaal mee eens	151	13,4%
mee eens	566	50,4%
neutraal	244	21,7%
mee oneens	63	5,6%
helemaal mee oneens	41	3,7%
geen mening	58	5,2%
Totaal	1123	100%

Stelling 3. Een goede toelichting/ uitleg bij beeldende kunst(projecten) draagt eraan bij dat beeldende kunst beter begrepen wordt.

In totaal is 71% het (helemaal) met de stelling eens, staat 16% er neutraal tegenover en is 10% het (helemaal) met de stelling oneens.

Mening:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
helemaal mee eens	208	18,5%
mee eens	586	52,2%
Neutraal	174	15,5%
mee oneens	55	4,9%
helemaal mee oneens	52	4,6%
geen mening	48	4,3%
Totaal	1123	100%

Stelling 4. Inwoners van Zoetermeer moeten de ruimte en/of ondersteuning krijgen om zichzelf (verder) cultureel te ontplooiën.

In totaal is 51% het (helemaal) met de stelling eens, staat 33% er neutraal tegenover en is 11% het (helemaal) met de stelling oneens.

Mening:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
helemaal mee eens	113	10,1%
mee eens	455	40,5%
neutraal	370	32,9%
mee oneens	73	6,5%
helemaal mee oneens	48	4,3%
geen mening	64	5,7%
Totaal	1123	100%

Stelling 5. Het aanbod aan beeldende kunst in Zoetermeer is interessant voor bezoekers van buiten Zoetermeer.

In totaal is 23% het (helemaal) met de stelling eens, staat 38% er neutraal tegenover en is 23% het (helemaal) met de stelling oneens.

Mening:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
helemaal mee eens	44	3,9%
mee eens	218	19,4%
neutraal	429	38,2%
mee oneens	161	14,3%
helemaal mee oneens	96	8,5%
geen mening	175	15,6%
Totaal	1123	100%

Stelling 6. Aanstormend talent op het gebied van beeldende kunst in Zoetermeer moet de kans geboden worden om zich als professional verder te ontwikkelen (onder andere door het aanbieden van ateliers, presentatiemogelijkheden en professionele ondersteuning.

In totaal is 55% het (helemaal) met de stelling eens, staat 25% er neutraal tegenover en is 15% het (helemaal) met de stelling oneens.

Mening:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
helemaal mee eens	123	11,0%
mee eens	495	44,1%
neutraal	277	24,7%
mee oneens	92	8,2%
helemaal mee oneens	76	6,8%
geen mening	60	5,3%
Totaal	1123	100%

Stelling 7. Er moet meer aandacht van de gemeente komen voor de huidige Zoetermeerse kunstenaar zowel wat betreft atelierruimte als ook wat betreft exposities.

In totaal is 37% het (helemaal) met de stelling eens, staat 36% er neutraal tegenover en is 18% het (helemaal) met de stelling oneens.

Mening:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
helemaal mee eens	85	7,6%
mee eens	327	29,1%
neutraal	406	36,2%
mee oneens	115	10,2%
helemaal mee oneens	91	8,1%
geen mening	99	8,8%
Totaal	1123	100%

Stelling 8. Het zou goed zijn voor Zoetermeer als bekende nationale en internationale kunstenaars zich presenteren in de stad.

In totaal is 49% het (helemaal) met de stelling eens, staat 27% er neutraal tegenover en is 18% het (helemaal) met de stelling oneens.

Mening:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal
helemaal mee eens	143	12,0%
mee eens	414	36,9%
Neutral	300	26,7%
mee oneens	102	9,1%
helemaal mee oneens	94	8,4%
geen mening	70	6,2%
Totaal	1123	100%

4.11 Gemis in het aanbod

Er zijn 194 respondenten die in het onderzoek aangeven nog iets te missen in het aanbod aan beeldende kunst in Zoetermeer. Hun antwoorden staan in bijlage 1 tabel 1.8

5

RESULTATEN ONDERZOEK KUNSTENAARS

5.1 Discipline waarin men werkzaam is

Er zijn 51 kunstenaars die een of meer vragen van het onderzoek hebben beantwoord.

De meesten van hen blijken werkzaam te zijn in de schilderkunst. Daarna in de beeldhouwkunst en in de fotografie /film.

In totaal zijn de 51 respondenten werkzaam in 86 disciplines, gemiddeld in 1,7 discipline per kunstenaar.

Tabel 5.1 Genoemde disciplines waarin men werkzaam is als kunstenaar (n=51)

	Aantal keren genoemd	In % van het totaal aantal respondenten
Beeldhouwkunst	10	19,6%
Schilderkunst	31	60,8%
Vormgeving	7	13,7%
Fotografie / Film	10	19,6%
Digitale kunst en animatie	4	7,8%
Textiele kunst	3	5,9%
Keramik	4	7,8%
Glaskunst	2	3,9%
Installatiekunst	7	13,7%
Overig, namelijk:	8	15,7%
• <i>Driedimensionaal werk met restmaterialen</i>		
• <i>Edelsmid</i>		
• <i>Mixed media</i>		
• <i>Recycle</i>		
• <i>Steengoed/geassembleerd</i>		
• <i>Street art</i>		
• <i>Wandobjecten</i>		
• <i>Niet ingevuld</i>		

Totaal aantal respondenten: 51

Achter elke discipline die men beoefent, kon men aankruisen of dit als amateur of professional was. In totaal blijkt 86% van de respondenten als professional werkzaam te zijn en 14% (ook) als amateur.

Tabel 5.2 Aantal respondenten per genoemde discipline dat al of niet als amateur of professional werkzaam is

Genoemde discipline	Amateur of Professional		Totaal
	Amateur	Professional	
Beeldhouwkunst	-	10	10
Schilderkunst	5	25	30
Grafiek/ Grafische Vormgeving	1	6	7
Fotografie/ Film	1	9	10
Digitale kunst en animatie	-	4	4
Textiele kunst	-	3	3
Keramik	2	2	4
Glaskunst	1	1	2
Installatiekunst	-	7	7
Overig, namelijk:	2	6	8
Totaal	12 (14,1%)	73 (85,9%)	85

5.2 Tentoonstellen van werk

Op drie respondenten na, stellen de respondenten hun werk regelmatig ten toon in een galerie, expositieruimte, beurs, markt en/of kunstenaarsvereniging/-collectief. Meer dan driekwart van hen (76%) exposeert daarbij zowel in als buiten Zoetermeer. Er zijn drie respondenten die aangeven uitsluitend buiten Zoetermeer te exposeren en zes respondenten exposeren uitsluitend in Zoetermeer.

Tabel 5.3 Aantal en percentage respondenten dat al of niet regelmatig zijn/haar werk ten toon stelt in een galerie, expositieruimte, beurs, markt en/of kunstenaarsvereniging (n=49)

Stelt u met enige regelmaat uw werk ten toon in een galerie, expositieruimte, beurs, markt en/of kunstenaarsvereniging/-collectief	Aantal	In % van het totaal
Ja, alleen in Zoetermeer	6	12,2%
Ja, alleen buiten Zoetermeer	3	6,1%
Ja, in en buiten Zoetermeer	37	75,5%
Nee	3	6,1%
Subtotaal	49	100,0%
Niet ingevuld	2	
Totaal	51	

Ruim twee derde van de kunstenaars die hun werk regelmatig ten toon stellen, doen dat vooral in kunstenaarsverenigingen/-collectieven. Daarnaast scoren galeries het hoogst. Gemiddeld noemen de kunstenaars 86 plekken waar ze exposeren. Gemiddeld dus 2 per kunstenaar.

Tabel 5.4 Genoemde plekken waar men exposeert in aantal en in % (n=43)

Genoemde plek:	Aantal	In % van het aantal respondenten
Galeries	19	44,2%
Musea	5	11,6%
Beurzen, markten	9	20,9%
Kunstenaarsverenigingen/-collectieven	29	67,4%
Ergens anders, namelijk: . . .	24	55,8%
Totaal aantal respondenten (n=43)		
<i>2 kunstenaars vulden geen plek in</i>		

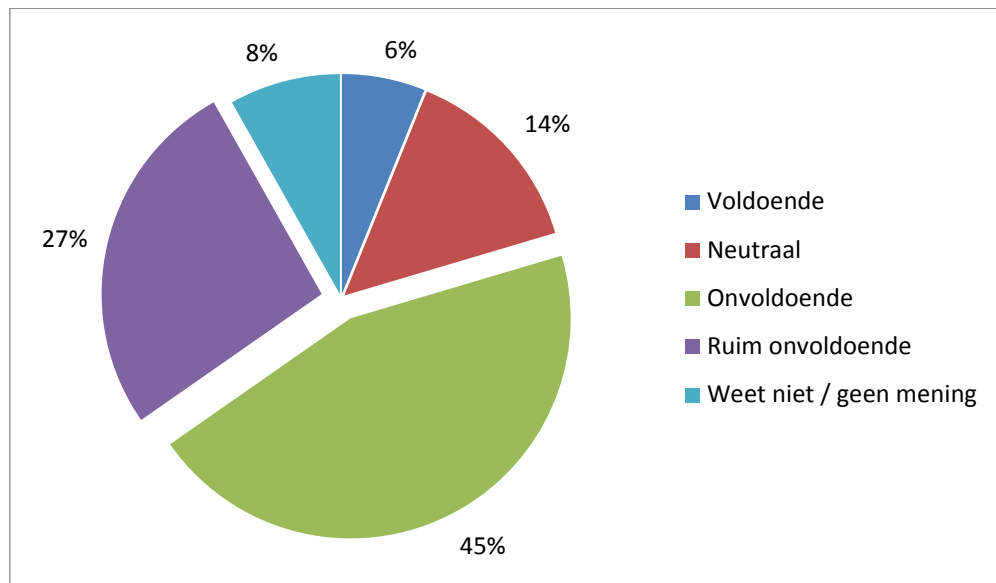
Er zijn 24 kunstenaars die nog een andere plek noemen waar ze exposeren.

- *Ateliers BaZille (3x genoemd)*
- *Bedrijven en andere instellingen*
- *Beeldentuinen*
- *Bij Terra art projects*
- *CKC, Zomerexpo*
- *(NH) Hotel (3x genoemd)*
- *Hotels, meubelzaken*
- *Ik ben lid van de stichting Ateliers 1819: het Rokkeveense kunstenaarscollectief. We exposeren continue in het NH Hotel in de wijk Rokkeveen en op de rotonde bij de Tintlaan.*
- *In eigen atelier*
- *In winkels*
- *Kerken*
- *Kunstrotonde*
- *Kunstroute Leiden en via Ateliers 1819*
- *Online en in bioscoop*
- *Op straat*
- *Open Ateliers, NH Hotel*
- *Stadhuis Leiden, markten, Galerie van Terra Art Projects*
- *Via Terra*
- *Ziekenhuis Zoetermeer en therapeuticum aurum*

5.3 Mening over de presentatiemogelijkheden voor beeldende kunst in Zoetermeer

In totaal is 72% van de respondenten van mening dat de hoeveelheid presentatiemogelijkheden voor beeldende kunst in Zoetermeer (galeries, expositieruimtes, openbare ruimte, musea) (*ruim*) *onvoldoende* is in Zoetermeer. Geen enkele respondent noemt dit aantal ruim voldoende.

Grafiek 5.1 Mening over de hoeveelheid presentatiemogelijkheden voor beeldende kunst in Zoetermeer (n=49)

Vier respondenten hebben hun gegeven antwoord toegelicht.

Een respondent die de hoeveelheid presentatiemogelijkheden *onvoldoende* vindt, zegt:

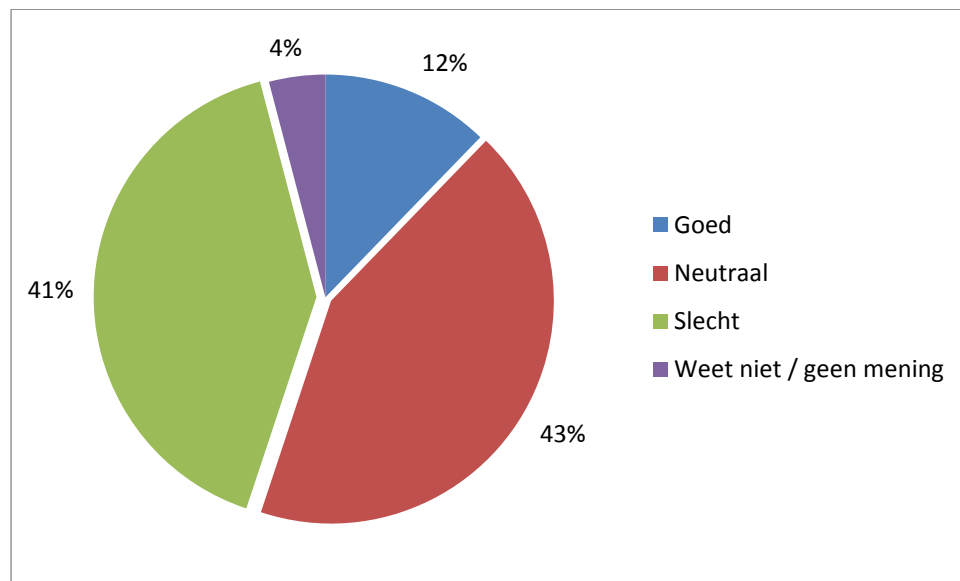
- *Het is erg moeilijk om je als goed werkende amateur je ergens tussen te wringen. Het zijn gesloten verenigingen of kunstplatforms waar je aan allerlei regels moet voldoen.*

Drie respondenten die de presentatiemogelijkheden *ruim onvoldoende* vinden, lichtten hun antwoord als volgt toe:

- *Op een professionele expositieruimte na (Terra Art Projects) is er alleen mogelijkheid in hotels en woonlocaties.*
- *Voor zo'n grote stad zijn er op dit moment te weinig mogelijkheden*
- *Weinig mogelijkheden m.b.t. film/video*

In totaal is 41% van de respondenten van mening dat de kwaliteit van de presentatieruimtes voor beeldende kunst in Zoetermeer slecht is. In totaal staat 43% er neutraal tegenover of heeft er geen mening over (4%). Bijna een op de acht respondenten is van mening dat de kwaliteit van de presentatieruimtes goed is.

Grafiek 5.2 Algemene mening over de kwaliteit van de presentatieruimtes voor beeldende kunst in Zoetermeer (n=49)

Geen enkele respondent heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt om het gegeven antwoord toe te lichten.

5.4 Doelgroep van de kunstenaars

Er zijn zeven respondenten die zich met hun werk specifiek richten op een doelgroep. De overige respondenten (41 in totaal) doen dat dus niet.

De zeven respondenten die zich op een doelgroep richten noemen daarbij de volgende doelgroepen:

- Filmmakers, commerciële/promotie projecten, tv
- Geïnteresseerden in vernieuwende kunst
- Kunstminnend publiek
- Kunstminnend Zoetermeer en iedereen daarbuiten.
- Liefhebbers van een emotionele persoonlijke verbeelding van de werkelijkheid die niet voordehand liggend is.
- Niet alleen, maar vooral voor mensen die geïnteresseerd zijn in spirituele zaken.
- Vorm is moderne kunst

Aan alle 48 respondenten is gevraagd hoe inwoners op dit moment in aanraking kunnen komen met hun werk. Eén respondent geeft aan dat dat niet kan.

De overige 47 respondenten geven de volgende antwoorden:

- *BaZtille Mijn Website*
- *Bezoek exposities in NH-hotel Zoetermeer*
- *Bijdragen aan groepstentoonstellingen in het Terratorium.*
- *Diverse websites en facebook*
- *Door mijn Atelier te bezoeken.*
- *Door mijn deelname aan de stichting Ateliers 1819 exposeer ik mijn werk zeker 4x per jaar in het NH Hotel. Verder zoals het uitkomt met Terra.*
- *Door te exposeren en (visitekaartjes)*
- *Expo in hotel, website*
- *Expositie NH-hotel of in ons atelier*
- *Expositie ziekenhuis Lange Land. Website www.ivanel.nl via www.exto.nl Terra Art de afgelopen 3 jaar, maar mijn werk werd als niet goed genoeg beoordeeld. De meningen over "Kunst" verschillen, maar als ik zie wat er nu vaak wordt geëxposeerd zet ik hier vraagtekens bij.*
- *Expositieruime en site*
- *Exposities bij terra*
- *Exposities in diverse musea/ galeries in Nederland en door regelmatige openstelling van mijn atelier.*
- *Exposities in Terratorium, BaZtille*
- *Exposities, website en publicaties*
- *Facebook en website*
- *Facebook, YouTube*
- *Galerie, website, Instagram, BaZtille, div exposities*
- *Het atelier te bezoeken, door mijn website, door mijn folder, door elk jaar een kaart te sturen aan het einde van het jaar met een werk erop van dat jaar. Door enkele werken in de Zoetermeer.*
- *Het ateliercomplex waar ik een eigen atelier gebruik, houdt minstens 6 x per jaar open dag.*
- *Ik gebruik veel digitale media. Soms wordt mijn expositie ook kenbaar gemaakt via lokale kranten, veel mond op mond reclame*
- *Ik neem regelmatig deel aan exposities die door Terra Art georganiseerd worden, daarnaast werk ik regelmatig samen met de gemeente om het zwerfafval probleem onder de aandacht te brengen d.m.v. mijn werken.*
- *In mijn atelier: sinds kort één keer per jaar een open dag, en op afspraak. Voordien 10x per jaar een open dag. Bij deelname aan Terra-exposities. Daarnaast zet ik informatie op mijn website, stuur ik mails en zet ik iets op facebook over tentoonstellingen elders.*
- *Internet*
- *Krant, sociale media, "horen zeggen"*
- *Kunst in de openbare ruimte/(social-) media/bezoek buiten de stad*
- *Lokale media, en websites op internet*
- *Media, internet Website, atelierbezoek, galeriebezoek buiten Zoetermeer*
- *Mijn atelier*
- *Mijn website en regelmatig open atelier met persbericht en tentoonstellingen*
- *Mijn website www.renysmit.nl Ateliers 1819 CKC Zoetermeer en momenteel in het stadhuis.*
- *Online, evenementen en op NPO3 (filmproducties) Green screen verhuur (filmmakers)*
- *Op mijn site te kijken en/of een atelierbezoek af te spreken*

- *Open atelierdagen, exposities, internet.*
- *Terra Art en eigen website*
- *Terra Art Projects*
- *Via internet. Huidige exposities in andere steden zoals Zwolle, Voorburg, Oudewater. Via Terra.*
- *Via Terra Art Projects, Stichting Ateliers 1819 en evt. mijn site*
- *Via website Ateliers1819.nl*
- *Via website, Instagram, kunstuitleen Voorburg, galerie Art Now in Rotterdam*
- *Website en atelier*
- *Website en expo*
- *Website en Terra*
- *Website en Terra art*
- *Website, Facebook, CKC*
- *Website, social media*
- *Webwinkel, atelier Terra en galerieën in Leiden en Rotterdam*

Naast de manieren waarop de inwoners nu in aanraking komen met het werk van de kunstenaars uit het onderzoek is hen ook gevraagd aan te geven hoe inwoners (nog) meer in aanraking kunnen komen met hun werk.

Zes respondenten geven aan dat er niet meer mogelijkheden zijn om met hun werk in aanraking te komen anders dan de genoemde mogelijkheden.

De ene respondent die al eerder aangaf dat de inwoners niet in aanraking kunnen komen mijn zijn/haar werk geeft ook aan dat er ook geen andere mogelijkheden zijn om hiermee in aanraking te komen.

De overige 42 kunstenaars noemen de volgende (extra) mogelijkheden:

- *BaZille aantrekkelijk maken voor meer publiek d.m.v. bv beeldentuin en uitnodigende ingang.*
- *Bekijken van mijn website, exto.nl of bezoek aan mijn atelier*
- *Betere en meer expositiemogelijkheden*
- *Betere expositieruimtes*
- *Betere, grotere expositieruimte in Zoetermeer, waar ook de combinatie met interessante kunstenaars buiten Zoetermeer kan plaatsvinden. Ben enthousiast over de plannen van Terra.*
- *Bezoeken aan de collectieve exposities in NH-hotel Zoetermeer*
- *Bieden van andere podia dan het hotel*
- *Bredere vorm van publiciteit, waaronder ook bewegwijzering naar betreffende locaties*
- *Bv. kunstbeurs, atelierbezoek*
- *Door Terra Art Projects, maar zie vorig antwoord. Ik heb er inmiddels vrede mee. Het kost tenslotte ook geld en heeft weinig opgeleverd.*
- *Een openbare, permanente plek hebben waar ik wisselend een ander werk kan hangen. Wel leuk voor alle kunstenaars in Zoetermeer. In overige expo mogelijkheden ook kunnen exposeren.*
- *Exposeren op kunstmarkt of ateliers, galerieën in etalages*
- *Exposities*
- *Filmevenementen*
- *Gemeentelijke, openbare, expositie faciliteiten*

- *In de lokale media ruimte te reserveren voor kunstexposities en andere kunstuitingen. Een ruimte te hebben waar de Zoetermeeders weten dat ze daar onze Zoetermeerse kunst kunnen bewonderen, met ruime openingstijden. Terra art is voor een selecte groep dus geen alternatief in deze.*
- *Internet*
- *Kunsthall*
- *Meer aandacht voor beeldende kunst, door betere ruimtes te creëren waar werk gezien kan worden.*
- *Meer bezoeken*
- *Meer expositiemogelijkheden in Zoetermeer. Aankondigingen via gemeente of gemeentelijke instellingen.*
- *Meer expositieruimte(s) (2x genoemd)*
- *Meer expositieruimtes in Zoetermeer. Atelier op vast plek zodat je regelmatig open atelier kan houden.*
- *Meer informatie over de kunstcollectieven binnen Zoetermeer naar buiten te brengen. Samenwerking van de collectieven!*
- *Meer Inlichting.*
- *Meer kunst in openbare gebouwen en instellingen en galeries in de stad*
- *Meer mogelijkheden te creëren om je kunst te laten zien en daar ook meer ruchtbaarheid aan te geven.*
- *Meer presentatiemogelijkheden in Zoetermeer*
- *Meer professionele expositieruimtes, manifestaties*
- *Meer ruimte om te exposeren. Meer publicatie in kranten waar agenda van de week voor cultuur in voor komt van alle organisaties. Borden langs de wegen die naar de betreffende locaties wijzen.*
- *Meerdere ruimtes beschikbaar te stellen als expositieruimte/ atelier met expositiemogelijkheid*
- *Mijn werk is te volgen via websites en mogelijk in nieuwe locatie Terra. Voor 2019 zijn hier plannen voor ingediend.*
- *Niet nog meer door tijdelijke projecten in de openbare ruimte. Als na de tentoonstelling het werk niet meer bruikbaar is. Ik doe dat al regelmatig op de Kunstrotonde in Rokkeveen.*
- *Promotie, vertoningen*
- *Publiek inzichtelijk portfolio en aankondiging exposities*
- *Samenwerkingen aan te gaan met bijv. gem. Zoetermeer/bedrijven omgeving Zoetermeer om het werk een doel te geven binnen de gemeenschap*
- *Serieuzer aanbod aan galeries e.d. Een gezonder kunst- en cultuurklimaat in Zoetermeer. Meer plekken in de openbare ruimte om mensen met kunst te bereiken. Permanente atelierruimte. Enz.*
- *Uitbreiding van expositiemogelijkheden, actieve promotie van BK door gemeente, kunst opdrachten binnen de stad uitzetten aan Zoetermeerse kunstenaars, kunstenaars betrekken bij nieuwbouwplannen in de stad (zoals in de eerste twee decennia van de groeistad), ondersteunen van kunstinitiatieven door kunstenaars, Kunst plaatsen langs de A12 zoals in Entree Zoetermeer aangegeven. Professionalisering in het algemeen. Kijk eens naar wat er in Leiden gebeurd.*
- *Verspreiding nieuws in de (digitale) media*
- *Vertegenwoordiging van een galerie.*
- *Via Terra*

5.5 **Mening over de informatievoorziening over beeldende kunst**

Vervolgens is aan de kunstenaars uit het onderzoek gevraagd wat ze in het algemeen vinden van de informatievoorziening over beeldende kunst in de openbare ruimte, in openbare gebouwen en/of bij instellingen in Zoetermeer.

De respondenten hebben hierover de volgende mening:

- *Als je het weet kun je via de Kunstwacht veel informatie vinden.*
- *Bar weinig informatie. Op sommige plekken) medische praktijkruimtes zie je mooie werken van bepaalde kunstenaars. Die zie je dan wel overal. Hun verdienste natuurlijk maar daar houdt het mee op.*
- *Ben mij er niet van bewust dat er informatie is bij beeldende kunst in de openbare ruimte*
- *De laatste jaren zie ik een vooruitgang van kunstpresentatie in Zoetermeer.*
- *Deze is mij persoonlijk niet opgevallen.*
- *Er is weinig info beschikbaar over beeldende kunst, een goede beschrijving en route over de kunst in deze ruimtes zou wel een aan winst zijn.*
- *Goed, via diverse media*
- *Goed. Leuk dat er op internet een beschrijving staat van alle beeldende kunst in de openbare ruimte: ik vrees alleen dat veel mensen dat niet weten. Misschien QR-code aanbrengen bij alle kunst op straat? Dan heb je kans dat de jeugd ook eens iets leest over kunst...*
- *Heel goed*
- *Ik denk dat het interessant is om daar regelmatig iets van te publiceren. Het is alleen de vraag of zoiets gelezen wordt. Wij kregen regelmatig het advies om de open dagen in de krant te zetten, terwijl dat er al jaren in stond.*
- *Ik kom het niet tegen.*
- *Informatie is niet volledig. Instellingen die geen verslag in de kranten kunnen krijgen daarvoor is geen plek om iets aan te kondigen. Wel via internet maar niet in de kranten. Blijkt toch dat veel mensen alleen dit maar lezen. In openbare gebouwen enz. daar ben ik niet mee bekend.*
- *Informatievoorziening?*
- *Ja*
- *Kan beter*
- *Karig*
- *Matig, openbare ruimte ok, maar collecties binnen openbare gebouwen en instellingen slecht gedocumenteerd*
- *Meestal zijn er artikeltjes in de krant. Er zou een goede website moeten komen, dat is wel ingewikkeld met zoveel mensen, als je kijkt naar Zoetermeer bruist, daar kun je als kunstenaar geen info op kwijt. Je zou moeten onderzoeken hoe je nu zo goed mogelijk mensen benaderd. Beeldende kunst wordt snel ondergesneeuwd.*
- *Mij niet bekend*
- *Moeilijk in te schatten*
- *Net duidelijk, je moet er echt naar zoeken/vragen.*
- *Neutraal*
- *Neutraal, weinig inzicht*
- *Niet al te scheutig*

- *Niet goed. In mijn wijk is aan de Teldersrode een werk geplaatst waar we niets van weten of gehoord hebben*
- *Nooit duidelijk wie de maker is van wat er te zien is.*
- *Ok*
- *Prima*
- *Redelijk (2x genoemd)*
- *Ruim voldoende*
- *Slecht*
- *Slecht, weinig informatie in de openbare ruimte en instellingen.*
- *Te weinig*
- *Ter plaatse voldoende*
- *Volgens mij ontbreekt die informatie*
- *Wat mij betreft bij elke aankondiging, altijd een hele pagina in het Streekblad of Postiljon.*
- *Weinig informatie over bekend*
- *Weinig, je moet het echt vanuit een toevallig krantje hebben.*
- *Wordt in de lokale krant over geschreven. Hier mag een speciale rubriek over komen*
- *Wordt in de media wel goed aandacht aan besteed.*
- *Zeer mager*

5.6 Mogelijke verbeterpunten voor de beeldende kunstsector

De respondenten mochten vervolgens aangeven waar de gemeente en/of de beeldende kunstsector op zou moeten inzetten om het beeldend kunstklimaat in Zoetermeer (mogelijk) te verbeteren.

De volgende antwoorden zijn gegeven:

- *Betere ruimtes en bekendere namen als trekkers*
- *Bovenal op kwaliteit en meer smoel in de stad. Ik vind de Streetwise kunst op het Hopman gebouw een goede zet, fijn als er nog meer komt in de stad. Moderne kunst van deze tijd die jongeren aanspreekt, misschien voorkomt het dat creatieve jongeren de stad verlaten.*
- *Creatieve broedplekken creëren, waardoor meer jongeren in de stad blijven of komen. Meer tentoonstellingsruimten organiseren tezamen met hippe plekken. Ambachtslieden faciliteren*
- *De beeldende kunst in Zoetermeer als kunststad promoten*
- *De nieuwe locatie bij de oude Kwik-Fit zal hopelijk een gezellige ontmoetingsplek worden waar het laagdrempelig is voor Zoetermeeders.*
- *De professionele (inter)nationale kunstenaar ook steunen i.p.v. Zich te richten op jeugd en amateurs.*
- *Denk meer variatie in aanbod van kunst. Meer ondersteuning door gemeente en niet alleen door middel geld.*
- *Door meer expositieplekken te creëren, samenwerking met bestaande kunstverenigingen. En nieuwe initiatieven te ontplooiën.*
- *Een goed centrum voor beeldende kunst, met meerdere zalen en genoeg middelen En goede mensen die het organiseren kunnen om ook mensen van buiten de regio te trekken.*

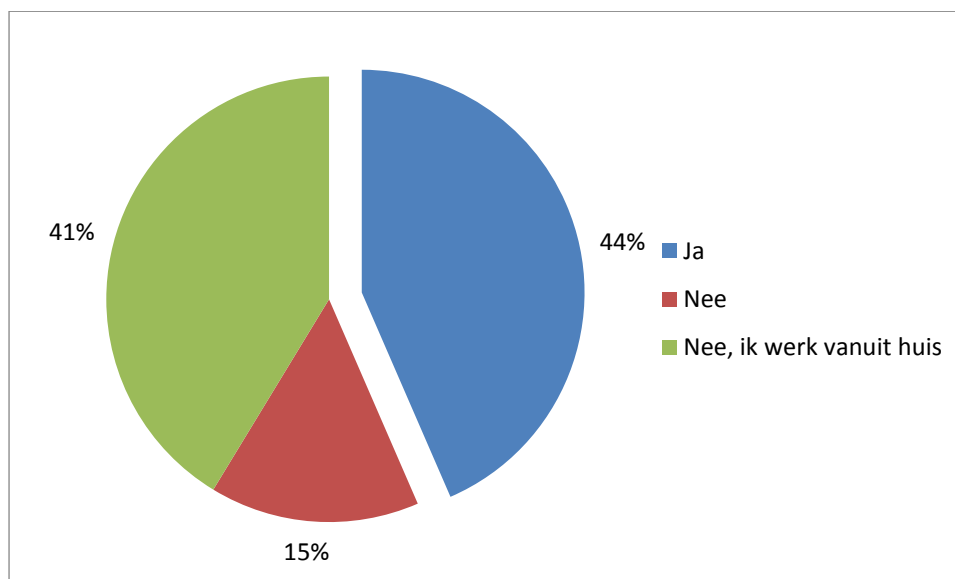
- *Er gebeurt weinig op het gebied van film/video. Het organiseren of zelfs alleen hosten van evenementen als 48HFP zouden ook mensen van buitenaf aan kunnen trekken. Genoeg van dit soort initiatieven in bijvoorbeeld Rotterdam, Amsterdam en Den Haag. Met een kleiner budget ook haalbaar om een vergelijkbaar effect te krijgen.*
- *Expositie beschikbaar stellen*
- *Expositieruimtes inrichten in openbare gebouwen met wisselende tentoonstellingen. Aankopen van werken van Zoetermeeders voor ruimtes van ambtenaren. Meer exposities stimuleren. Ook waardering uiten voor amateurkunstenaars en hun ook een podium bieden.*
- *Goede atelierruimtes aanbieden tegen redelijke prijs.*
- *Grotere expositieruimte waar spraakmakende exposities in diverse disciplines gehouden kunnen worden, met een meer grootstedelijke uitstraling. Dit zal meer bezoekers uit/ buiten Zoetermeer trekken. Ook belangrijk om interessante kunstenaars te kunnen trekken van buiten Zoetermeer om deel te nemen aan exposities. En om (jongere) kunstenaars naar Zoetermeer te trekken om zich hier te vestigen.*
- *Het zou beter zichtbaar moeten worden, Zoetermeer op de kaart zetten als kunstenaars stad, een mooie kunstroute, meer aandacht voor exposities en de mensen erachter. Er zijn genoeg creatieve mensen in de stad, met prachtige initiatieven.*
- *Jongere galeries, meer lef, minder amateurkunst in leegstaande ruimtes maar juist eenmalige kunstavonden met jonge makers (academie(?)/ ckc?), manifestaties over een bepaald onderwerp (politiek/maatschappelijk) en dit door laten schemeren bij het grotere publiek.*
- *Kunsthall, ateliers*
- *Kwaliteitsslag maken. Ruimte bieden aan Street Art (zoals nu al op verschillende plekken). Als de Beeldentuin achter het Stedelijk Museum wordt opgeheven een nieuwe vaste plek bieden. Kunstaankopen doen en kunstopdrachten verlenen.*
- *Laagdrempelige gelegenheden op drukke locaties, veel vertrouwen in nieuwe Terra art locatie...*
- *Meer mogelijkheden bieden*
- *Meer expositiemogelijkheden in het stadshart*
- *Meer galeries en kunst in de stad*
- *Meer mogelijkheden voor expositie. Iedere kunstenaar de mogelijkheid geven aan dingen deel te nemen, dus niet alleen bepaalde verenigingen.*
- *Meer presentatiemogelijkheden Centrum voor Beeldende kunst Ontsluiting collectie gemeente, meer aankoop Betere kunstuitlenen Atelierbeleid Aandacht voor jonge kunstenaars Stimulering beeldende kunstprojecten*
- *Meer profileren en betere marketing*
- *Meer ruimte bieden voor expositie, meer relatief goedkope atelierruimte bieden in b.v. Leegstaande gebouwen*
- *Meer ruimte geven aan kunstenaars die zich richten op de doelgroep 20 tot 50 jaar.*
- *Meer ruimte voor ontwikkeling. Zowel in geld, tijd en ruimte. Denk niet commercieel maar potentieel. Investeer daarmee in de toekomst en zie dat er in verloop van tijd een gezonder klimaat ontstaat en een duurzamere band met de creatieveling van de toekomst, die t.z.t. Bij zal dragen van Zoetermeer een interessantere stad te maken*

- *Meer vaste ateliers voor erkende kunstenaars: het verblijven in Ad-Hoc ateliers en het daardoor vaak moeten verhuizen kost veel tijd en energie en gaat dus ten koste van de inspiratie. Er moeten meer expositiemogelijkheden komen.*
- *Misschien door reclame te maken buiten Zoetermeer.*
- *Misschien een wisselende expositie in het nieuwe Gemeentehuis. Of de hoofdbibliotheek. (Als daar ruimte voor is.)*
- *Mogelijkheden creëren op verschillende locaties in de stad qua presentatie, stimuleren van samenwerking tussen culturele uitvoeringsorganisaties, meer inzetten op basisscholen qua begeleiding door professionele kunstenaars en bezoek aan musea in de regio, uitwisselingen met soortgelijke instanties regionaal/landelijk*
- *Niet*
- *Nog meer media bekendheid: informatie bv in theaters, of een kunstcafé openen, restaurant waar je ook kunst kunt kopen.*
- *Openbare faciliteit, vaste kunstpagina in lokale kranten*
- *Openheid, creëren van regelmatig terugkomende beurzen en expositiemogelijkheden.*
- *Professionele CBK organisatie die beeldende kunstaanbod beter voor voetlicht brengt*
- *Promotie, social media*
- *Regelmatig de groepen kunstenaars met elkaar te laten overleggen voor exposities.*
- *Te faciliteren in meer expositieruimten*
- *Terra art projects is gestart met het balloteren van beeldend kunstenaars. Daardoor zijn actieve professionele beeldend kunstenaars, die goed werk maken en dit regelmatig tentoonstellen van de tafel geveegd. Ze zijn geschrapt uit de website van Terra art projects, die de Zoetermeerse kunstenaars zou vertegenwoordigen. Een actie, die ik niet kan volgen en mij zeer doet. Goed functionerende beeldend kunstenaars zijn uit het zicht verdwenen.*
- *Uitbreiding van expositiemogelijkheden, actieve promotie van BK door gemeente, kunst opdrachten binnen de stad uitzetten aan Zoetermeerse kunstenaars, kunstenaars betrekken bij nieuwbouwplannen in de stad (zoals in de eerste twee decennia van de groeistad), ondersteunen van kunstinitiatieven door kunstenaars, Kunst plaatsen langs de A12 zoals in Entree Zoetermeer aangegeven. Professionalisering in het algemeen. Kijk eens naar wat er in Leiden gebeurt.*
- *Verbreiding. Nu lijkt alles in handen van Terra*

5.7 Huren van een atelier of werkplaats

Er zijn 20 kunstenaars in het onderzoek die op dit moment een atelier of werkplaats huren in Zoetermeer. Van de overige 26 kunstenaars huren er 7 geen atelier of werkruimte in Zoetermeer en werken er 19 vanuit huis.

Grafiek 5.3 Percentage kunstenaars dat al of niet een atelier of werkplaats huurt in Zoetermeer (n=46)

In de volgende tabel staat weergegeven waar de respondenten (20 respondenten) in Zoetermeer hun atelier of werkplaats huren.

Tabel 5.5 Genoemde locatie waar men op dit moment een atelier of werkplaats huurt in Zoetermeer (n=20)

Genoemde locatie	Aantal keren genoemd
Op de Londenstraat	2
Op de Dorpsstraat 99A	5
In BaZtille	7
Elders, namelijk:	6
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ad hoc, van Aalstlaan</i> • <i>Ander Atelier</i> • <i>Anti kraak aan de Boerhavelaan</i> • <i>Bredewater 16</i> • <i>Heliumstraat 150</i> • <i>Via Ad hoc op de Van Aalstlaan 24 (voormalig Monutagebouw). Dit pand is van de gemeente en zou een prachtig vast atelier kunnen worden met expositiemogelijkheid</i> 	
Totaal	20

Twee respondenten betalen geen huur te betalen voor de door hen gehuurde ruimte (Bredewater 16 en Heliumstraat 16). Van de overige respondenten die een antwoord geven (15 in totaal) bedraagt de brutohuur per jaar tussen de 1920 en 5496 euro ofwel tussen de 160 en 458 euro per maand. Gemiddeld wordt er € 3515,33 brutohuur betaald per jaar (dit is exclusief de respondenten die nu niets betalen).

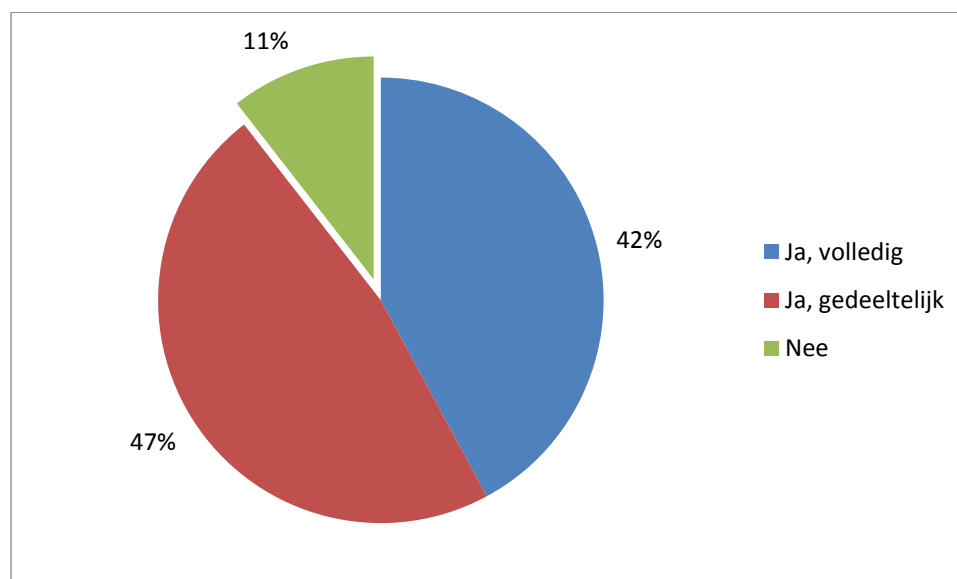
Tabel 5.6 Brutohuur per jaar voor de gehuurde ruimte (n=17)

Brutohuurprijs per jaar voor de gehuurde ruimte	Aantal keren genoemd
0	2
1920	2
2300	1
2400	1
2838	1
3000	1
2060	1
3720	1
3979	1
4000	1
4200	1
4400	1
4500	1
5000	1
5496	1
Subtotaal	17
Geen brutohuurprijs ingevuld	3
Totaal	20

Aan alle respondenten die nu een ruimte huren in Zoetermeer of vanuit huis werken (38 respondenten) is gevraagd of de ruimte waar ze nu werken aan hun wensen voldoet.

Volgens 90% van de respondenten (34 respondenten) voldoet de ruimte waarin ze nu werken volledig of gedeeltelijk aan hun wensen. Er zijn vier respondenten die aangeven dat de huidige ruimte niet voldoet.

Grafiek 5.4 Mate waarin de ruimte waarin men nu werkt voldoet aan de wensen (n=38)

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom de gehuurde ruimte niet (helemaal) voldoet. In de volgende tabel staat een overzicht van de genoemde redenen.

Tabel 5.7 Genoemde redenen waarom de gehuurde ruimte niet (helemaal) voldoet (n=21)

Genoemde reden:	Aantal keren genoemd	In % van het totaal aantal respondenten
Te klein	11	52,4%
Te donker	2	9,5%
Te duur	2	9,5%
Te aftands	1	4,8%
Weinig comfortabel	3	14,3%
Niet goed toegankelijk	4	19,0%
Andere reden, namelijk: . . .	10	47,6%

Totaal aantal respondenten: 21

Genoemde reden waarom de gehuurde ruimte niet (helemaal) voldoet:

- *Bijna perfecte locatie voor een green screen studio en filmprojecten. Affaire met gemeente was zacht gezegd minder prettig. De BaZille zelfstandig laten worden snap ik heel goed vanuit budgettair oogpunt, maar het proberen plat te gooien voor een ongefundeerd plan wat velen malen meer kost is in mijn ogen geld weggooien. De tijd zal het leren of het iets oplevert, maar met z'n budget hadden betere opties onderzocht moeten worden.*
- *Conservatief, weinig ruimte tot vernieuwing.*
- *Een groot deel van de werkzaamheden in CKC, rest thuis*
- *Het is een deel van mijn woonkamer. Dat is natuurlijk niet altijd handig qua rommel en verflucht. Maar omdat ik alleen woon een niet al te groot bezwaar. Het beperkt mij in het maken van groter werk.*
- *Het is perfect, maar ik kan elk moment te horen krijgen dat ik er over 4 weken uit moet.*
- *Niet geschikt om mensen/belangstellenden te ontvangen*
- *Slechte geluidsisolatie, lekkend dak*
- *Te klein en daardoor moet ik met mijn werk veel van het ene vertrek naar het andere lopen (met trappen) om b.v. bij mijn oven te komen.*
- *Vanwege trappenhuis minder geschikt en bereikbaar voor het maken van grote objecten. Te klein betekent nauwelijks ruimte voor afstand (noodzakelijk voor reflectie op eigen werk).*
- *Weinig contact met andere beeldend kunstenaars.*

Als er in Zoetermeer de mogelijkheid zou zijn om een ruimte te huren die aan de wensen zou voldoen, zeggen 4 van de 21 kunstenaars daar meer voor te willen betalen per jaar dan ze nu doen. Van de overige 17 kunstenaars zeggen er 11 dus niet te willen en 6 van hen weten het niet.

Van de 44 kunstenaars zeggen er 6 bij de gemeente Zoetermeer ingeschreven te staan als atelierzoekende. Hun inschrijfduur varieert van 1 tot 12 jaar. Deze respondenten zijn op zoek naar een ruimte van minimaal 20m² tot maximaal 60m². Men heeft hier tussen de € 1 en € 200,- per maand voor over.

Tabel 5.8 Overzicht van de inschrijfduur van de atelierzoekenden en hun gewenste ruimtebehoefte en vergoeding die ze daarvoor over hebben (n=6)

Aantal jaren inschrijfduur	Aantal m2 gezochte atelierruimte	Maximale vergoeding die men wil betalen per maand
1	25	150
5	50	200
7	40	150
10	20	1
10	50	150
12	60	150

5.8 Mogelijke belemmeringen in/ bij de productie van kunst

Er zijn 27 respondenten (61%) die aangeven wel eens belemmeringen te ervaren in/ bij de productie van hun kunst.

De volgende belemmeringen worden hierbij ervaren: (n=26)

- *Aankoop materialen. Verkoopmogelijkheden*
- *Afhankelijk van beschikbaarheid, tijd-materialen-experimenten*
- *Beperkte mogelijkheden qua verkoop van mijn werk, het ontbreken van marketing, er is weinig tot geen belangstelling voor beeldende kunst in Zoetermeer, de stad/regio kent vakbladen van uiteenlopende bedrijven, echter zelden tot nooit is er een artikel/interview over kunst/kunstenaar*
- *Er is altijd ruimte te kort, je wilt altijd meer als kunstenaar.*
- *Financieel*
- *Geluidsoverlast van derden bij opnames in het atelier.*
- *Groot werk maken is vrijwel onmogelijk*
- *Het is moeilijk om aan goede betaalbare atelierruimte te komen, ben nu afhankelijk van anti kraak huren wat weinig zekerheid geeft over hoelang je gebruik kunt maken over de ruimte. Ben al een aantal keer van plek gewisseld*
- *Het niet de ruimte hebben om ongestoord te kunnen werken*
- *Ik ben al heel vaak verhuisd: dat geeft stress. Ook het idee dat je elk moment weer alles kunt gaan versjouwten werkt belemmerend. Steeds weer wennen aan de ruimte en het licht.*
- *Ik kom tijd te kort! Niet iets waar het bestuur iets aan kan doen. Ik ben in Zoetermeer komen werken en wonen, omdat we na lang zoeken hier een huis met werkruimte vonden aan de Tintlaan en dit daarom kochten.*
- *Niet veel expositiemogelijkheden. Niet veel verkoop. Ik kan wel blijven produceren. Zelf erg hard moeten timmeren aan de weg voor erkenning. Weinig interesse in kunst in Zoetermeer.*
- *Opslag en afzet*
- *Ruimte*
- *Ruimtegebrek om te werken*
- *Ruimte.*

- *Ruimtegebrek, daardoor weinig mogelijkheden voor experiment. Geen mogelijkheid om werk te laten zien*
- *Stom*
- *Te klein, geen opslag*
- *Te weinig belangstelling*
- *Te weinig ruimte. En als aanvulling op de vorige vragen. Ik heb geen inkomen, leef van spaargeld, dus een atelier is niet te betalen.*
- *Toegankelijkheid van atelier met auto (dorpsstraat alleen tussen 6-11 uur in de ochtend)*
- *Veel kunstwerk maken te weinig afzetmarkt*
- *Vervoer*
- *Vooraf om het kunstwerk te verkopen*
- *Vooraf tijd en geld: sinds crisis weinig tot geen opdrachten meer en daarmee weinig/geen inkomen. Mijn galerie in Amsterdam stopte, evenals het Beeldhouwerscollectief waarvan ik bestuurslid was. Hierdoor minder tentoonstellingen. Geef nu als museumdocent les in het museum. Hierdoor tragere ontwikkeling. Inkomsten laag: minder mogelijkheid om te investeren in materiaal en ruimte.*

5.9 Samenwerking met andere (bekende) kunstenaars

In totaal zegt 64% (28 respondenten) van de respondenten wel eens samen te werken met (bekende) kunstenaars uit Nederland of daarbuiten. De overige 36% doet dat niet.

De samenwerking is als volgt geformuleerd:

- *Acteurs*
- *Als schilder werk ik wel eens samen met keramisten of dichters*
- *Batik en textiel. Ik zit in een batikgroep België/Nederland, exposeer regelmatig bij Salon Blanc in Japan, heb regelmatig symposia en exposities (in China, België, Duitsland) gehad met collega's van heel de wereld en heb daar nog regelmatig contact mee. Ik heb 4 weken in Xiamen gewerkt i.v.m. de eerste kunstuitwisseling van Zoetermeer*
- *Bijvoorbeeld project Afrika in 2016 samen met 2 Nigeriaanse kunstenaars.*
- *Collectief werk maken, werken aan verschillende opdrachten samen. Zowel commercieel als autonoom.*
- *Exposeren*
- *Exposities) atelier 1819. Dit werk erg stimulerend. Surinaamse kunstenaars) Amsterdam, Suriname: Rotterdam*
- *Film/video*
- *Fotografie, maar wat is bekend.*
- *Gezamenlijk exposeren*
- *Gezamenlijke presentaties Werkperiode in het buitenland Delen transport(kosten)Delen ervaringen, uitwisselen van gedachtegoed*
- *Groepsexposities*
- *Groepstentoonstellingen rond thema's op uitnodiging van curatoren en galleries.*
- *Ivo Janssen, concertpianist, promoot mijn werk op zijn tot concertzaal verbouwde schip. Hij speelt het concert (Canto Ostinato) en de verbeelding van die muziek die ik heb gemaakt hangt daarbij. Verder heb ik contact met dansers ook over de verbeelding van dit werk. Mijn beeldend werk maak ik alleen.*

- *Ja, aantal jaren terug*
- *Kennis en ervaring uitwisselen etc. niet productie*
- *Maar zelden*
- *Op dit moment maak ik deel uit van een groep kunstenaars uit de regio die werken aan een tentoonstelling met een vast thema.*
- *Organiseren van exposities/tentoonstellingen, uitwisselingen*
- *Productontwikkeling*
- *Realistische schilderkunst*
- *Samen exposeren en samen werk realiseren.*
- *Samen exposities en markten organiseren: samen kunstprojecten doen.*
- *Street art*
- *Uitwisselingen van exposeren zowel individueel als groep.*
- *Workshops in elkaars kunstgebied.*

Van de 16 kunstenaars die nu nog niet samenwerken, zeggen er 5 wel kansen te zien samenwerking met (bekende) kunstenaars uit Nederland of daarbuiten.

De mogelijke samenwerking wordt daarbij als volgt toegelicht:

- *Beeldende kunst*
- *Geen idee - hoe wie wat waar*
- *Idee-uitwisseling, inspiratie opdoen, gezamenlijk projecten en expo's*
- *Inspiratie*
- *Promotie, expositie*

Van alle 44 kunstenaars werken er nu dus naar eigen zeggen 28 nu al samen met (bekende) kunstenaars uit Nederland of daarbuiten en zeggen er daarnaast 5 daarvoor nog mogelijkheden te zien. In totaal dus 33 van de 44 kunstenaars (75%).

De overige 25% werkt dus nu niet samen met andere (bekende) kunstenaars en ziet daartoe ook geen mogelijkheden.

In totaal zien 37 van de 44 kunstenaars kansen in samenwerking met andere kunstenaars, culturele instellingen en bedrijven in Zoetermeer en/of met de gemeente Zoetermeer.

Deze kansen in samenwerking ziet met vooral in:

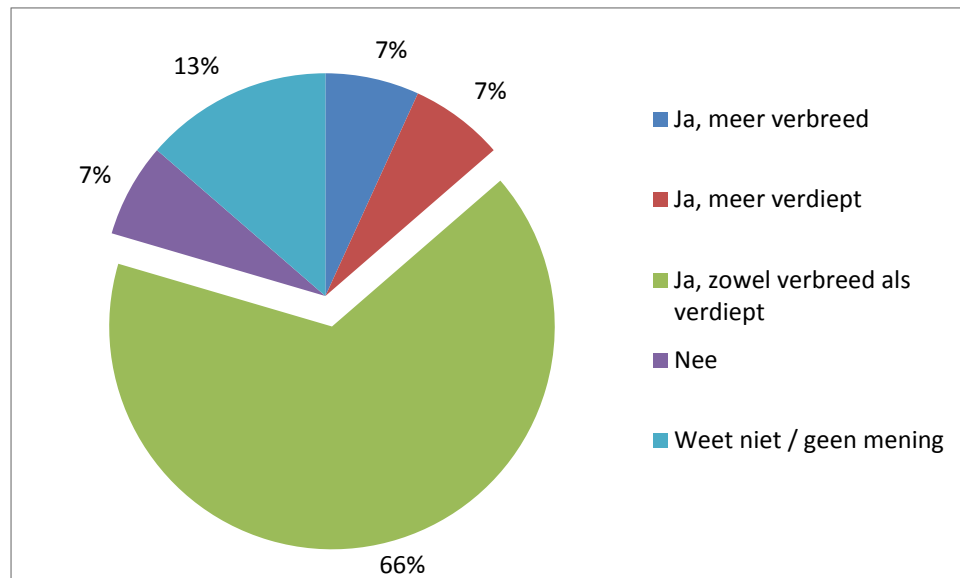
- *Beeldende kunst (3x genoemd)*
- *Daar ben ik denk ik op dit moment met mijn projecten in Zoetermeer veel mee bezig...*
- *Dans, film, muziek, literatuur en theater, echter nagenoeg niet met bedrijven, de gemeente qua beleid, de discipline gaming/ICT al dan niet individueel of bijv. de ICT-factory schept mogelijkheden*
- *Exposeren*
- *Exposeren opdrachten*
- *Expositie, promotie, events*
- *Expositiemogelijkheden of samen met mensen van een bedrijf een groot schilderij maken voor de rotonde.*

- Film/video. We werken regelmatig samen met bedrijven zoals bijvoorbeeld FME. Het merendeel van de contacten is echter buiten Zoetermeer
- Fotografie, expositie, gezamenlijke projecten. Nieuwe gemeentehuis is wat mij betreft een goed voorbeeld. Samenwerking met de architect oth
- Gemeente en bedrijven kunnen ruimte ter beschikking stellen voor expositieruimtes. Ombouwen van leegstaande panden tot ateliers.
- Gezamenlijke projecten/ exposeren. Terra voorziet hier al voor ene heel groot deel in
- Ik kom in aanraking met andere kunstenaars meestal door Terra Art Projects
- Innovatie, werk toonbaar maken aan het grote publiek, publiciteitsstunt voor beide partijen, rijk maar grijs gebied
- Kunst versterkt zich
- Leren van elkaars kunstuiting. Bedrijven door steun aan de kunstenaars voor misschien een deel van hun materiaal.
- Marketing
- Mooier maken van Zoetermeer
- Presentatie, inspiratie, gezamenlijke projecten, atelierbeleid. Aankoopfondsen
- Projecten
- Projecten, exposities.
- Projecten/ exposities/ uitwisselingen
- Teambuilding, geven workshops e.d.
- Tentoonstellingen met andere kunstenaars van Terra. Heb in het verleden ook regelmatig samengewerkt met de gemeente.
- Tentoonstellingen. Samen met alle ateliers en BaZille en CKC n.a.v. een bepaald thema werken. Ook kunstenaars van buiten Zoetermeer betrekken als Terra straks een grotere ruimte heeft zou dat moeten kunnen.
- Uitwisseling van ervaringen. info over het vak. Uitwisseling van exposeren als dat zou kunnen.
- Van alles en nog wat
- Videoproductie
- Werk regelmatig samen met kunstenaars die aan gesloten zijn bij Terra Art, daarnaast werk ik samen met de gemeente met projecten rondom afval verzamelen en workshops om er kunst mee te maken.
- Workshops geven en of gezamenlijke exposities
- Zie vorig antwoord en in het verleden heb ik een wijkproject gedaan in samenwerking met de gemeente.

5.10 Verder verbreding en/of verdieping van beeldende kunst in Zoetermeer?

Twee derde van de respondenten is van mening dat het aanbod van beeldende kunst in Zoetermeer zowel verder verbreed als verder verdiept moet worden.

Grafiek 5.5 Percentage respondentent dat al of niet van mening is dat het aanbod van beeldende kunst in Zoetermeer verder verbreed (diverser / meer variatie) of verdiept moet worden (meer experimenteel) (n=44).

Het aanbod moet verder verbreed worden door:

- *Kunstroute langs kunstwerken in de openbare ruimte met uitleg. Zondagmiddagmatinee met een kunstwerk uit de openbare ruimte in de hoofdrol. Internationale fotografie evenement (zoals bijv. Fotofestatie)*
- *Aandacht voor meerdere disciplines*
- *Aantrekken van jonge kunstenaars en kunstenaars van buiten, uitwisselingen, samenwerking met andere disciplines*
- *Betrekken van andere culturen, wellicht is er een potentieel onder mensen die hier als vluchteling zijn.*
- *Creëer creatieve broedplaatsen in leegstaande winkels en kantoren bv*
- *Dit vind ik een tricky vraag. Normaliter ben ik heel open maar nadat ik mijn suggesties aan Terra art hebt gedaan en zij mijn idee van Zondag in 't Park hebben uitgewerkt en uitgevoerd zonder mij daarin te betrekken, te kennen of mee te delen dat ze het doen. denk ik dat ik mijn ideeën maar beter voor me zelf hou.*
- *Door een thema op te geven en verschillende soorten uitingen van de kunst een voorbeeld/stuk laten maken om te tonen hoe er in de kunst verschillende visies zijn.*
- *Door heel goede exposities te bedenken waarvoor iedereen naar Zoetermeer wil komen.*
- *Door meer beurzen, markten en exposities te organiseren voor meerdere disciplines tegelijk en daar in thema's te werken*
- *Door meer grote kunstenaars aan te trekken om te komen exposeren (daar moet dan wel een goede plaats /ruimte voor zijn natuurlijk) De tegenwoordige jonge bekende kunstenaars zijn vaak met heel andere materialen en thema's bezig dan de meeste mensen gewend zijn.*
- *Er zijn in verhouding veel schilders. Het zou breder mogen zijn, maar dat vraagt misschien om andere ateliers?*

- *Door samenwerking met andere culturele instellingen in andere steden te stimuleren door het aantrekkelijk te maken kunstenaars van binnen en buiten Zoetermeer hier te laten exposeren (laagdrempelig) onder meer door organiseren van beurzendoor een professioneel geleid museum moderne kunst*
- *Er zouden meer openbare ruimtes mogen komen, waar volwassenen en zeker kinderen makkelijker met kunst in aanraking komen en dan ook uit gedaagd worden er zelf mee aan de slag te gaan. Dat het meer een onderdeel word van onze leefomgeving*
- *Film/video*
- *Het opzetten van gezamenlijke projecten en betrekken van externe expertise*
- *Ja*
- *Laten we eens rond de tafel zitten*
- *Meer aandacht voor abstracte kunst, videokunst, aandacht voor jonge kunstenaars en overige opmerkingen op de vorige vragen*
- *Meer artistieke vormen promoten en ook op scholen actief te delen*
- *Meer ateliers leidt tot meer divers aanbod.*
- *Meer disciplines in grotere expositieruimte*
- *Meer exposities*
- *Meer kunstdisciplines tonen op tentoonstellingen, meer locaties om te kunnen exposeren.*
- *Meer kwaliteitsaanbod*
- *Meer media-aandacht en kunst exposeren op diverse locaties*
- *Meer mensen de mogelijkheid bieden zich te tonen*
- *Meer ondersteuning van kunstenaars die zich hierop richten.*
- *Meer ruimte geven aan exposeren, meer ruimte voor samenwerken, meer ruimte voor kwaliteit*
- *Meer verbreding door kunstenaars van buiten/ buitenland Zoetermeer met hun ervaringen te ontmoeten en te spreken.*
- *Multi/ nieuwe mediakunst, cross-overs met andere disciplines*
- *Terra Art projects de lijst van deelnemende kunstenaars heeft ingeperkt. Vroeger ervoer ik Terra, als opvolger van de Kunststichting, als de vertegenwoordiger van de Zoetermeerse beeldend kunstenaars, maar dat is verleden tijd. Alleen zijn de afgewezen hun platform kwijt.*

Het aanbod moet verder verdiept worden door:

- **Podium pitch achtig programma waarin acteurs, kunstenaars en muzikanten een preview over een voorstelling of expo geven*Theatercollege met Femke Halsema, mijn Nederland of Jasper Krabbe met het geheim van de meester*ZFM-praatprogramma laten maken met Zoetermeerse kunstenaars (zomergasten, maar dan korter)*
- *Bekende kunstenaars van buiten de gelegenheid te geven een tentoonstelling te maken in een goede ruimte. De verdieping ligt in het aanbod van goede kunst.*
- *Door een goede selectiecommissie*
- *Door kunstenaars gelegenheid te geven zich op voor hen nog niet gevonden wegen te gaan onder b.v. begeleiding van een meer ervaren kunstenaar.*
- *Door wat ad hoc samenwerking zouden er wel eens verassende resultaten kunnen komen.*

- *Er zou samenwerking gezocht kunnen worden met de kunstacademies in de grote steden om ons heen. Geef de afgestudeerden aan academies uit onze stad, zónder ballotage direct een gratis lidmaatschap voor de kunststichting (Terra) van de stad, bijv. voor de eerste 5 jaar. Probeer ze met privileges te prikkelen om in Zoetermeer te blijven, zoals het kans maken op een atelier.*
- *Film/video*
- *Het aantrekken van talentvolle kunstenaars (in eigen ateliers). Grotere exposities met bekendere kunstenaars van buiten Zoetermeer in een écht museum.*
- *Het experiment de ruimte geven.*
- *Het financieel ondersteunen van experimentele projecten, waar ruimte is voor debat en mogelijkheden voor masterclass, daar fysieke ruimte voor bieden*
- *Ik volg mijn eigen thema: geluk beleving en tot jezelf komen. Vroeger werden we ook geïnspireerd door projecten geïnitieerd door de gemeente. Maar al die jaren (ik kwam hier wonen en werken in 1991) waren de expositiemogelijkheden, georganiseerd door de gemeente, de Kunststichting, Terra steeds ad hoc of iets dergelijks. Of er werd in een bedrijf een ruimte beschikbaar gesteld. Er is elke keer heel hard gewerkt om dingen te organiseren en op te tuigen.*
- *Kwaliteit, vakmanschap wegen. Geen "gebakken lucht" voor een select publiek.*
- *Kwaliteitsslag maken niet alleen door de kunstenaars zelf maar ook door de presentatieplekken. Gerenommeerde kunstenaars uitnodigen om hier tentoon te stellen. Echt kwalitatief goede presentatieplekken maken. Samenwerken met Stroom en/ of andere kunstorganisaties en kunstvakopleidingen.*
- *Laten we eens rond de tafel zitten*
- *Meer (vrije) experimenteer faciliteiten*
- *Meer aandacht en uitleg via interviews in Zoetermeerse kranten - of andere veel gelezen of beluisterde media.*
- *Meer aandacht voor stromingen, minder gecombineerd exposeren*
- *Meer info over wat er leeft en zichtbaar is in Zoetermeer, een kunstroute met duidelijke info erbij. Alles speelt zich nu vaak erg af binnen de vaste kringen, geef het meer ruimte en openheid*
- *Meer nevenprogramma, lezingen, rondleidingen*
- *Meer op actuele ontwikkelingen richten. Aanbod is nu nog te zeer gericht op "gemiddeld".*
- *Meer samenwerking*
- *Meerdere disciplines uitnodigen met elkaar samen laten werken*
- *Nu vooral aandacht voor kunst die redelijk toegankelijk is. Meer experimentele kunst en meer aandacht voor kunst die minder mainstream is*
- *Samenwerking Zoetermeers kunstenaars met kunstenaars buiten Zoetermeer*
- *Verschillende kunstdisciplines laten deelnemen en of koppelen b.v. dans & beeldende kunst*
- *Voorlichting op scholen, educatie, publiciteit*
- *Verbreding en verdieping kunnen samengaan. Verbreding betreft aanbod en alle disciplines in de kunst door crossovers. Verdieping groeit door nadruk op professionaliteit, maatschappelijke thema's enz.*
- *Bij betere kwaliteit en meer wisselende vormen, ontstaat een groter onderzoek gebied voor de kijker.*

5.11 Bijdrage van beeldende kunst aan de aantrekkelijkheid van Zoetermeer

Aan alle respondenten is gevraagd hoe de beeldende kunst in Zoetermeer (verder) kan bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Zoetermeer. In totaal geven 34 respondenten hiervoor een suggestie weer in het onderzoek.

- *Aantrekkelijkheid neem ik aan. Als je een echt goed museaal aanbod hebt van hoogstaande kwaliteit trek je een ander soort publiek aan dan tot nu toe. Ook van buiten Zoetermeer en beter noch als het internationaal wordt. Dat publiek zal zich ervoor of erna dan ook door de rest van Zoetermeer verspreiden.*
- *Beelden in de openbare ruimte laat mensen beleven van verschillende vormen van kunst. Niet dat het publiek mag kiezen welk kunstwerk er komt. Want dan is er niets meer te verwonderen. Het is dan hun eigen gekozen beeld.*
- *De stad mooier maken, een kunststad, openbare gebouwen voorzien van kunst, exposities, installaties, en vooral publiciteit naar buiten*
- *Door een betere galerie te bouwen. Daardoor maakt het ook aantrekkelijk voor kunstenaars buiten Zoetermeer te exposeren. Daar breidt het aanbod van kunst zich uit.*
- *Door media-aandacht en vooral kunstenaars betrekken bij het kunstbeleid van de stad Zoetermeer*
- *Door schoonheid, een ervaring of nieuwe visie te tonen, of vragen op te roepen: een verrijkende ervaring te bieden.*
- *Een positieve bijdrage aan het leefklimaat in Zoetermeer, vooral voor jongeren en ouderen.*
- *Een van mijn speerpunten is dat je de stad pas aantrekkelijker maakt als de inwoners zich er mee kunnen identificeren. Daar is een rol voor beeldende kunst weggelegd, maar zoals gezegd geef het tijd. Laten we eens rond de tafel gaan zitten.*
- *Er is veel aandacht voor eetgelegenheden, wat gezellig is, maar meer galleries of plaatsen voor exposities zou de stad voor mij aantrekkelijker maken.*
- *Gezamenlijk kunstprogramma maken met Terra, de horeca, gemeente, bedrijfsleven. Experiment stimuleren met bijv. pop-up galleries, een ruimte in het Forum speciaal daarvoor, BaZille (of een opvolger daarvan) en dat alles ondersteunen door een professioneel promotie programma. Kunstorganisaties stimuleren om samen te werken*
- *Gezelliger maar ook dat mensen er meer over gaan spreken met elkaar. Het moet een soort ontmoeting worden van kijkers, amateurs en professionals*
- *Het aantrekken van mensen buiten Zoetermeer. Regionale, nationale en internationale projecten/evenementen. Kijk bijvoorbeeld naar wat Rotterdam doet op gebied van film/video.*
- *Het organiseren van een biënnale waarbij meerdere disciplines, muziek/kunst/theater/dans en literatuur behalve een kijk-evenement ook een doe-evenement is*
- *Hier kunnen wij alleen digitaal aan bijdragen. Leuk voor beeldhouwwerk of schilderijen zou een minigalerie achter glas op verschillende rotondes in Zoetermeer.*
- *Openbare ruimtes*
- *Meer en beter werk tonen, ook in de openbare ruimte.*
- *Initiatieven zoals het onlangs beschilderde Hopman gebouw zijn prachtig, niet alleen in Zoetermeer, maar ook ver daarbuiten. Het organiseren van kunst en crea markten zorgt voor gezelligheid en creativiteit. Maak kunst zichtbaar op openbare plekken, gezamenlijk een kunstwerk maken zoals de piramide geeft saamhorigheid in een wijk en tevens een kleurrijk kunstwerk.*
- *Kan zorgen voor verbindingen*

- *Ik verzorg sinds 1993 teken en schilderlessen voor senioren in de Gondelkade. Ik laat ze vrij in hun materiaalkeuzes en onderwerpen, want ik kan niet voor een ander bepalen wat haar of hem gelukkig maakt. Door het zelf tekenen en schilderen gaan mensen bij zichzelf te rade wat hen aanspreekt. Het verdiept hun dagelijkse beleving. Tekenen en schilderen is ook een manier om je emoties tot rust te laten komen. En de sociale factor van het clubverband is heel belangrijk. Ik organiseer continue tentoonstellingen van het werk van mijn cursisten in gangen van openbare ruimtes. Daar halen ze ook een stimulans uit. En doordat ik steeds aan mezelf werk en actief teken en schilder, kan ik ze helpen, waar ze niet verder kunnen. Allemaal geluk beleving.*
- *Kunst in de etalage vond ik een leuk project. Helaas heb ik hier nooit een ruimte via Terra Art mogen gebruiken. Leegstaande winkelruimtes zouden prima geschikt zijn voor het exposeren van kunst.*
- *Kunst in de openbare ruimte kan de beleving van de openbare ruimte bij de inwoners vergroten. Kunstinstellingen (zowel op amateur- al professioneel gebied) stimuleren het vestigingsklimaat. Kunstparticipatieprojecten kunnen goed werken bij specifieke doelgroepen (in de wijk, senioren etc.)*
- *Kunst is heel belangrijk voor iedereen: het kijken naar kunst op jongere leeftijd beïnvloedt het opgroeiende kind, daar worden het betere mensen van. Het is belangrijk omdat kunst bijdraagt aan het anders kijken naar dingen. Creativiteit wordt tegenwoordig te veel ondergewaardeerd en weggestopt! Kunst maakt mensen blij!*
- *Kunst op de kaart zetten*
- *Kunstenars verbinden mens en maatschappij door zienswijzen te verbeelden, door kunst te maken die de samenleving verrijkt. Creativiteit draagt bij aan een dynamische stad en kunstenars fungeren hierbij als vliegwiel voor verandering. Het hedendaagse kunstaanbod en de voelbare en zichtbare aanwezigheid van creatieve makers is van groot belang voor de uitstraling, economie en welzijn van een stad.*
- *Laten zien dat Zoetermeer qua kunst en cultuur door de exposities constant in beweging, vooruitgang is.*
- *Meer informatie bij de kunst in de openbare ruimte maakt wandelingen interessanter, trekt specifieke bezoekers. Kwalitatief betere exposities trekken breed of juist niche publiek. Mits er wel breed geadverteerd wordt en de hele gemeente het uitdraagt.*
- *Meer Street art, fotografie en originele kunstwerken.*
- *Met een kunsthall*
- *Mijn werk is gericht op huidige beeldcultuur. Onderdelen als advertising en fashion maken deel uit van mijn beeldtaal. Deze zet ik in om kijker te activeren en juist dit is een krachtig gegeven om het te vertalen naar een animatie/beeld/banner/affiche/poster. Meer eigenheid, stempel drukken op iets.*
- *Stimuleren van gemeentelijke en bedrijfsopdrachten, niet alleen voor professionals.*
- *Verrijking in cultuur gerelateerde onderwerpen is altijd gezond voor een samenleving en/of gemeente*
- *Vooraf in de Openbare ruimte, ook op rotondes (i.p.v. reclame), veel kunst in en op gebouwen.*
- *Wat nu gebeurt op leegstaande panden (Hopmangebouw) is al een goede ontwikkeling. Met dit soort dingen doorgaan, lege winkels!*
- *Zoetermeer is in delen grauw, kunst geeft kleur, kunst verbindt, kunst stelt vragen en roept vragen op*

5.12 Stellingen

Aan het einde van het onderzoek mochten de respondenten hun mening bij een aantal stellingen geven. Achter elke stelling moest men aangeven in hoeverre men het er mee eens was. Uit de volgende tabel blijkt dat de meeste respondenten het (helemaal) eens zijn met de stelling: 'door te voorzien in goede ateliers en werkplaatsen liggen er kansen voor Zoetermeer als makerstad (91%).

Tabel 5.9 Mening van de respondenten over een aantal stellingen (n=44)

Stelling:	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet	Totaal
Als inwoners van Zoetermeer bij de totstandkoming van beeldende kunst betrokken worden, leidt dit tot een grotere interesse in en meer draagvlak voor beeldende kunst	25,0%	43,2%	15,9%	9,1%	2,3%	4,5%	100% (n=44)
Door meer ruimte te geven aan de culturele ontwikkeling van de Zoetermeerse inwoners kan er een groter draagvlak/ interesse voor beeldende kunst worden gerealiseerd.	34,1%	54,5%	2,3%	4,5%	-	4,5%	100% (n=44)
Er moet meer ruimte zijn voor het bevorderen van contact en uitwisseling tussen talent en professional (door bijvoorbeeld netwerkborrels tussen starters en ervaren professionals, lezingen of samenwerking, langdurig gedeelde werkplaatsen, uitwissel	40,9%	36,4%	13,6%	4,5%	-	4,5%	100% (n=44)
Door te voorzien in goede ateliers en werkplaatsen liggen er kansen voor Zoetermeer als makersstad	61,4%	29,5%	6,8%	-	-	2,3%	100% (n=44)

De gegeven antwoorden mochten worden toegelicht. Daar hebben 15 respondenten gebruik van gemaakt.

- *Bedenk goed in welke fase van het proces van plaatsing kunst in de openbare ruimte inwoners worden betrokken.*
- *Geen toelichting maar wel super dat de gemeente Zoetermeer door deze enquête interesse toont in de amateur en professional. En een poging doet om een inventarisatie te maken.*
- *Gemeente neem de regie en maak een progressieve hoeveelheid geld vrij. Betrek bedrijven út de stad om mee samen te werken vanuit een gezamenlijke visie. Kijk en ga eens praten met gemeente Leiden, zij kunnen wellicht als voorbeeld dienen*
- *Goed initiatief*
- *Het doet me goed te weten dat de gemeente Zoetermeer weer het heft in eigen hand neemt om tot een beter kunstenaars klimaat te komen in Zoetermeer.*
- *Ik vind het vooral belangrijk dat scholen aandacht geven aan kunst in brede zin. Zowel muziek, als toneel, als creatief. Daar ligt de basis.*
- *Ik wil niet meer werken zonder vergoeding. Als bestuurslid van de Kunststichting mocht ik voor het organiseren van projecten niet vergoed worden. De regelgeving van Floravontuur liet dat niet toe, terwijl de ober wel gewoon betaald wordt.*
- *Kunt u onderscheid maken tussen drie groepen resp. professionals, amateurs en beginners. Amateurs kunnen ook uiterst deskundig zijn maar willen niet als professional werken.*
- *Laten we eens rond de tafel zitten*
- *Mijn ervaring is dat er veel energie moet worden gestoken om de gemiddelde Zoetermeerder te interesseren voor cultuur in het algemeen en beeldende kunst in het bijzonder. Door aantrekkelijke en laagdrempelige gelegenheden te scheppen vergroot je de betrokkenheid van de burger.*
- *Mijn mening is dat als je kinderen niet van kleins af aan laat kennis maken met kunst dat de kans dat ze er later in geïnteresseerd raken niet groot is - helaas lijkt de interesse in kunst nog steeds milieu bepaald - uitzonderingen daar gelaten. Zonder meegroeien met kunst vinden mensen meestal dat wat niet op de werkelijkheid lijkt - raar en lelijk Scholen moeten daar meer in investeren zodat kinderen hun ouders kunnen opvoeden !!!!! Dat zou mijns inziens al op de lagere school moeten beginnen omdat deze kinderen meer open staan voor wat nieuw is zonder er een oordeel over te vellen.*
- *Naast een commercieel bedrijf ben ik ook kunstenaar. Dus niet alle antwoorden passen bij mij*
- *Netwerkborrels hebben niet mijn voorkeur. Sommige mensen zijn goed in netwerken en minder goed in wat ze presteren op artistiek gebied*
- *Vooraf punt 4 juich ik toe!*
- *Zoetermeer kan aanzien door middel van gelegenheid bij openbare ruimtes maar ook bedrijven die een grote ontvangstruimte hebben Zoetermeerse kunstenaars de gelegenheid te geven hun kunst tentoon te stellen voor een kleine vergoeding.*

5.13 Leeftijdsverdeling

De leeftijd van de respondenten (n=42) varieert tussen de 26 en 73 jaar. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 57 jaar. In totaal is de helft van de kunstenaars uit het onderzoek jonger dan 60 jaar en de andere helft is 60 jaar of ouder.

Tabel 5.10 Leeftijdsverdeling van de respondenten (n=42)

Leeftijdsklasse	Aantal
26 t/m 29 jaar	2
30 t/m 39 jaar	3
40 t/m 49 jaar	5
50 t/m 59 jaar	8
60 t/m 69 jaar	18
70 jaar of ouder	6
Totaal	42

5.14 Eventuele tips of aanvullingen

Aan het einde van het onderzoek mochten de respondenten nog tips of aanvullingen geven. Hier hebben tien respondenten gebruik van gemaakt.

- *Een structureel budget, specifiek voor evenementen aan de culturele organisaties in Zoetermeer toekennen, niet alleen d.m.v. aanvragen bij fondsen, dat is meer voor het individuele initiatief, en behalve de jaarlijkse publieksprijs voor cultuur, juist voor verschillende disciplines prijzen toekennen, en daar een evenement aan verbinden, bijv. mooiste film, beste concert, mooiste ontwerp affiche etc.*
- *Gemeente, kijk eens goed naar de gebouwen die je bezit. Zoals het pand aan de Van Aalstlaan 24. Wat zou dat eenvoudig om te zetten zijn tot Centrum voor Beeldende Kunst! Geef ook veel aandacht aan kunst in de Dorpsstraat: daar zijn vast ook nog panden die heel goed tot ateliers kunnen worden omgezet!*
- *Kunstenaars zijn de voorlopers van ontwikkeling in een samenleving*
- *Laat klassen met lagereschoolkinderen naar tentoonstellingen gaan waar ze vragen kunnen stellen aan de kunstenaar.*
- *Meer steun voor kunstenaars die buiten Terra's boot vallen. Nu lijkt de gemeente vnl. gericht op die selecte groep.*
- *Per half jaar een commissie van 3 kunstenaars uit Zoetermeer aanwijzen die een aantal keren in dat half jaar met elkaar en de gemeente samenkomen (tegen een kleine vergoeding) om een project en/of expo te realiseren.*
- *Samenwerking met de BaZille, Terra, CKC.*
- *Terra wordt ruim gesteund door de gemeente. Helaas richt Terra zich voornamelijk op de doelgroep 65+. Het zou fijn zijn als de gemeente ook kunstenaars kan ondersteunen die zich op een wat jongere doelgroep richt.*
- *Voor mij is het anders doen dan anderen de hoofdzaak, het vinden van nieuwe wegen of het oplossen van algemeen bekende onmogelijkheden is mijn uitdaging. Ik produceer niet op aanvraag, uitsluitend wat ik zelf mooi vind.*
- *We kunnen er samen een mooie kleurrijke stad van maken!*

BIJLAGE 1. TABELLEN PANELONDERZOEK

Tabel 1.1. Aantal en percentage respondenten dat al of niet geïnteresseerd is in beeldende kunst (n=1189)

Geïnteresseerd in beeldende kunst?	Aantal	Percentage
ja, heel erg	213	17,9
ja, een beetje	561	47,2
nee, vrijwel niet	323	27,2
niet	92	7,7
Total	1189	100,0

Tabel 1.2 Aantal en percentage respondenten dat in de afgelopen twee jaar wel eens een expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst in Zoetermeer en/of buiten Zoetermeer bezocht (n=1089)

Bezocht expositie/ tentoonstelling over beeldende kunst in/of buiten Zoetermeer?	Aantal	Percentage
Ja, alleen in Zoetermeer	44	3,7
Ja, alleen buiten Zoetermeer	417	35,1
Ja, zowel in Zoetermeer als buiten Zoetermeer	198	16,7
Nee, omdat . . .	430	36,2
Totaal	1089	91,6

Tabel 1.3 Genoemde redenen om geen exposities/ tentoonstellingen over beeldende kunst in en buiten Zoetermeer te bezoeken

- *Andere bezigheden (2x genoemd)*
- *Andere interesse*
- *Andere prioriteiten*
- *Beeldende kunst geen interesse heeft voor mij.*
- *Beeldende straat kunst heeft mijn interesse*
- *Beetje statisch*
- *Boeit mij niet*
- *Daar niet direct mijn interesse ligt.*
- *De kunstobjecten die door de stad staan net zo mooi zijn om te bekijken in het algemeen. Tijdens een wandeling.*
- *Door mijn handicap wel erg lastig is*
- *Door ziekte en overlijden*
- *Eigenlijk niet op mijn pad gekomen*
- *Er geen interesse is*
- *Er niet iets was wat mijn aandacht trok.*
- *Er niets was wat mijn interesse had*
- *Er weinig info over was*

- *Erg druk op het moment*
- *Gebrek aan tijd*
- *Geen aanleiding*
- *Geen aansprekende expositie*
- *Geen behoefte*
- *Geen belangstelling (8x genoemd)*
- *Geen geld*
- *Geen interesse (61 keer genoemd)*
- *Geen museum ganger*
- *Geen reden*
- *Geen tijd (17 keer genoemd)*
- *Geen tijd voor, jong gezin met kids*
- *Geen tijd, geen geld*
- *Geen zin (3x genoemd)*
- *Geen zin om daarvoor te betalen*
- *Geen/weinig interesse*
- *Geen tijd/ interesse*
- *Geldverspilling*
- *Heb er de tijd niet voor genomen*
- *Heeft voor mij geen prioriteit*
- *Het al langer geleden is.*
- *Het er nooit van kwam.*
- *Het me niet erg aantrekt*
- *Het me niet interesseert (6x genoemd)*
- *Hou ik niet van*
- *Ik andere prioriteiten had*
- *Ik beeldende kunst vaak onterecht aan niet-geïnteresseerden wordt getoond*
- *Ik daar niet veel interesse in heb*
- *Ik de afgelopen twee jaar niet mobiel was.*
- *Ik denk er niet aan*
- *Ik door werk en fysieke problemen geen gelegenheid heb*
- *Ik er fysiek niet meer toe in staat ben.*
- *Ik er geen interesse in heb!!!*
- *Ik er niet aan toe kwam*
- *Ik ernstig ziek ben*
- *Ik fulltime werk*
- *Ik geen expositie gezien heb die me interesseerde*
- *Ik geen interesse heb (2x genoemd)*
- *Ik geen tijd heb*
- *Ik heb er niets mee*
- *Ik het niet mooi vind.*
- *Ik het niet wist waar*
- *Ik het niet zó leuk vind.*

- *Ik hou er niet zo van*
- *Ik hou niet van standaard exposities en/of tentoonstellingen*
- *Ik mij bezighoud met andere interessante dingen*
- *Ik niet geïnteresseerd*
- *Ik niet iets interessants heb gezien*
- *Ik niet in de gelegenheid was.*
- *Ik niet meer mobiel ben*
- *Ik niet wist dat er een tentoonstelling was*
- *Ik niet wist waar en wanneer*
- *Ik ook niet zo erg geïnteresseerd ben (2x genoemd)*
- *Ik slecht ter been ben*
- *Ik te druk ben met andere zaken.*
- *Ik veel in het buitenland verblijf*
- *Ik weinig interesse heb*
- *Ik wist er niet vanaf*
- *Ik niet op de hoogte was dat er een expositie was*
- *Immobiel*
- *Interesse is er niet*
- *Interesseert me niet*
- *Is er niet van gekomen*
- *Kwam er niet van*
- *Kwam niet uit*
- *Matige interesse*
- *Met mijn rolstoel lastiger is*
- *Mij geen happening bekend die ik interessant vond*
- *Mijn interesses liggen op een ander vlak*
- *Neem niet de tijd*
- *Niet aan toegekomen*
- *Niet aan gedacht (2x genoemd)*
- *Niet belangrijk*
- *Niet belangrijk genoeg in mijn leven.*
- *Niet echt geïnteresseerd*
- *Niet geïnteresseerd (2x genoemd)*
- *Niet mijn ding*
- *Niet op de hoogte (3x genoemd)*
- *Niet prikkelend genoeg*
- *Niet toe gekomen*
- *Niet uit eigen initiatief in elk geval*
- *Niet van gekomen (3x genoemd)*
- *Niet veel interesse*
- *Niets interessants gezien*
- *Nog geen tijd voor gehad.*
- *Omdat ik niet kon lopen.*

- *Ongeval en geen vervoer*
- *Onvoldoende belangstelling*
- *Onvoldoende interesse*
- *Onze interesses elders liggen afgelopen twee jaar.*
- *Onzinnig, zonde van het geld*
- *Slecht ter been (2x genoemd)*
- *Te abstract*
- *Te druk*
- *Te veel hobby's*
- *Te weinig tijd*
- *Te weinig publiciteit aan gegeven.*
- *Tentoonstellingen mij niet echt aanspreken*
- *Tijd en interesse ontbreekt*
- *Tijd geef aan andere dingen*
- *Toch te weinig interesse.*
- *Totaal geen interesse*
- *Waar dan?*
- *We er nog niet aan zijn toegekomen*
- *Weet ik eigenlijk niet*
- *Weet niet waar*
- *Weggegooid geld*
- *Weinig animo*
- *Weinig interesse (11 keer genoemd)*
- *Weinig tijd (2x genoemd)*
- *Wel beelden in de openbare ruimte*
- *Werk veel*
- *Wist er niet van*
- *Ziekte mij aan huis kluistert.*
- *Zoek het niet op, kom ik het tegen is het leuk, maar anders niet*

Tabel 1.4 Mate van bekendheid met het aanbod aan beeldende kunst in Zoetermeer

	Aantal	Percentage
uitstekend, ik ken (bijna) alle kunstwerken	2	0,2
goed, ik ken een groot aantal van deze kunstwerken	133	11,4
matig, ik ken een beperkt aantal van deze kunstwerken	533	45,5
slecht, ik ken er maar één of enkele	373	31,9
niet bekend	130	11,1
Totaal	1171	100,0%

Tabel 1.5 Gemiddelde waardering voor de kunstwerken die men kent

Rapportcijfer:	Aantal	%
1	17	1,7
2	24	2,3
3	32	3,1
4	41	4,0
5	67	6,5
6	170	16,5
7	395	38,4
8	198	19,2
9	15	1,5
10	2	,2
weet niet/ geen mening	68	6,6
Totaal	1029	100,0

Tabel 1.6 Toelichting rapportcijfer 5 of minder:

- *Aardappelmanetje ???? lelijk wat betreft materiaal en vormgeving*
- *Alle beeldende kunst in de openbare ruimte en openbare gebouwen vind ik lelijk en zonde van het gemeenschapsgeld*
- *Beeld bij Centrum West en spies bij de tunnelbak kan ik niet waarderen*
- *Beelden in het Hoekstrapark spreken mij niet aan. De banken met mozaïek vind ik wel aardig en functioneel*
- *Bij de kunstwerken die ik ken is vaak sprake van achterstallig onderhoud*
- *Bij het Stadshart die aardappel vind ik verschrikkelijk lelijk.*
- *Bv het kunstwerk in de dorpsstraat hoek Leidsewallen. Zet er een mooi groen stuk, een bankje of een ander soort ontmoetingsplek neer, maar niet een zgn. kunstwerk. Of de aardappel in het stadshart, zo ontsierend. De zgn. kunst wordt door zgn. liefhebbers geselecteerd en wij moeten het er jaren mee doen...*
- *Dat aardappelmanetje bij centrum west is echt een aanfluiting.*
- *De "kunst" die ik gezien heb voldoet helemaal niet aan mijn criteria hiervoor. Bovendien is het onverantwoord uitgegeven belastinggeld waar de belastingbetaler zijn zuurverdiende geld niet aan wil spenderen. Straks moet de belasting weer omhoog omdat er niet genoeg geld is voor noodzakelijke openbare werken.*
- *De aardappelmanetjes (mij bekend en het meest opvallend in het centrum)*
- *De aardappelmanetjes bij Centrum West zijn spuuglelijk en bij de gevangenis staat ook een verroest hoop schroot wat afschuwelijk is. Geef dan het geld uit aan onderhoud van de fietspaden zodat er geen diepe plassen meer zijn die niet te ontwijken zijn.*
- *De expressie is mij geheel niet duidelijk*
- *De kosten tegenover de toegevoegde waarde staan niet in verhouding. Ook qua veiligheid heb ik grote twijfels of de kunstwerken geplaatst hadden moeten worden.*
- *De kunstwerken die ik ken staan in de openbare ruimte: in het stadshart (gouden beeld bij centrum west) en in parken waar ik kom. Ik geef weinig om de kunstwerken, maar ik respecteer dat anderen er meer waarde aan hechten.*

- *De kunstwerken die ik me kan herinneren zijn bijna allemaal abstracte vormen. Dit vind ik persoonlijk geen mooie kunst en brengt bij mij geen gedachtegang of gevoelens naar boven.*
- *De meeste staan er echt zo van " hier. De meeste staan er echt zo van "hier moet iets komen, dus zetten we wat neer".*
- *De meeste zijn niet mooi. Te veel roest en niet behorend bij de omgeving. Het beeld bij centrum West is op zich leuk maar dan bij een speeltuin. De huidige kunstwerken in Zoetermeer slaan naar mijn mening nergens op. Roest is geen kunst.*
- *Diegene die ik ken vind ik lelijk en zonde van het geld geweest.*
- *Een paar kunstwerken die ik heb gezien voldeden niet aan mijn gevoel voor kunst. Ik vond er niets aan. Het beeld op de markt van twee omhelzende figuren in brons vind ik heel leuk. Als er meer van zulke stukken zouden komen, zou ik het toejuichen.*
- *Foeilelijk weinig voorstellend ding bij het station/stadshart*
- *Gedochten waar veel te veel geld aan wordt uitgegeven. Geld dat beter aan andere dingen besteed kan worden.*
- *Geeft geen blijvende indruk*
- *Graffiti is in mijn ogen geen kunst, maar vernieling*
- *Heb negen van de tien keer geen idee wat het voor moet stellen of waar het voor staat.*
- *Hebben geen nut.*
- *Heeft niet mijn interesse*
- *Heel heel slecht onderhoud zelfs tot verval!!! Zie de Pyramide in Oosterheem maar. Dat is absoluut geen kunst meer maar afval qua vervallenheid. Zoetermeer plaats kunstwerken maar kijkt er niet meer naar om*
- *Heel veel slechte kunstwerken*
- *Het beeld bij Centrum West vind ik afschuwelijk, de andere zijn wel beter, maar er springt er geen echt uit voor mij.*
- *Het betreft de gele kunstwerken rond de flat Hoevenbos, deze zijn ernstig vervuild. Ik heb hierover al eens geschreven naar MOOI maar nooit een reactie gekregen.*
- *Het meeste van die zogenaamde kunst is het aanzien niet waard, vaak spuuglelijk.*
- *Het merendeel wat ik ken is niet bijzonder of zelfs lelijk in mijn ogen*
- *Het spreekt me vaak gewoon niet aan*
- *Hier moet geen gemeenschapsgeld aan besteed worden.*
- *Hier vlak bij mijn huis in Oosterheem staat een piramide helemaal weg te rotte Het ziet er niet meer uit Beetje jammer gemeente dat jullie zo met kunst om gaan Haal het dan weg*
- *Hou er totaal niet van*
- *Ik houd niet van moderne of vrije expressie kunstwerken.*
- *Ik houd niet zo van moderne kunst.*
- *Ik ken alleen de drijvende kat (Palenstein) en de pingpongboog (Vorstiusrode): ik zal ze niet missen als ze weggehaald worden. (N.B. ik reken het oorlogsmonument niet mee als kunst)*
- *Ik ken een mooie in de Dorpsstraat wat opvalt tegenover een café en naast een Italiaan. Vaak zijn ze weggestopt maar duidelijk zijn ze niet. Ze staan niet centraal. Maar erbij*
- *Ik ken er eigenlijk maar 2. Daarvan spreekt 1 me absoluut niet aan (het beeld in het grasveld tegenover de mormomentempel bij de Dorpsstraat). Het andere is wat gewaagder (kunstwerk bij uitgang Stadshart bij Centrum West)*
- *Ik ken er geen waarvoor ik om zou lopen.*

- *Ik vind de mozaïek banken in de wijken een gouden greep, maar de aardappelman bij centrum west een enorme miskleun, net als de roestbokalen bij de Dobbe.*
- *Ik vind het altijd jammer dat een goed kunstwerk voor iedereen anders is dan blijkt soms dat je iets erg mooi vind en dan kom je erachter dat je kennissen het helemaal niet mooi vinden vandaar dat ik vind dat een gemeente hier geen geld aan uit moet geven er zijn genoeg andere dingen waarbij dit geld veel beter gebruikt kan worden*
- *Ik vind het beeld bij centrum west heel erg lelijk*
- *Ik vind het niet mooi en zijn gewoon erg duur*
- *Ik vind het weggegooid belastinggeld.*
- *Ik vind ze niet mooi en te duur*
- *Kan deze kunstvorm moeilijk waarderen. Meestal vind ik het niet mooi.*
- *Kunstsmaak is subjectief maar drie stenen met wat gouden uitsteeksels eraan (Centrum West) is voor mij geen kunst.*
- *Lelijk en niet passend in de omgeving*
- *Lelijk, duur en onduidelijk*
- *Maken geen indruk. Vallen niet erg op. Te weinig kleur.*
- *Middelmatige kunst*
- *Onzin kunst*
- *Oordeel is voornamelijk gebaseerd op de 3 grote stenen bij Station Centrum West*
- *Over het algemeen onzinnige en veel te dure "kunst"*
- *Over het algemeen, geld (subsidie), materiaal, arbeid, en tijdverspilling*
- *Prutswerk voor veel te veel geld.*
- *Slechte kwaliteit en slecht onderhouden*
- *Soms is het vervuiling van de openbare ruimte*
- *Soms vind ik de kunstwerken totaal nergens op slaan*
- *Stellen eigenlijk nooit iets voor of zijn ronduit lelijk en absurd duur*
- *Vaak blinken ze uit in roestige lelijkheid*
- *Vaak donker/ grijs. Bijzonder deprimerend en niet op de juiste plek! Voorbeeld Hoekstra park. Met alle respect naar de kunstenaar (es) wordt het landschap hierdoor verpest.*
- *Vaak te weinig verbinding met de stad en veel te duur.*
- *Vanwege vernielingen is de term kunst niet meer van toepassing*
- *Veel kunstwerken snap ik niet.... Ook ben ik van mening dat sommige werken de omgeving meer verstoren dan goed oen, ze zijn te dominant aanwezig op sommige plaatsen. Ik snap dat smaken verschillen en dat dit dus subjectief is.*
- *Veel roest, oud ijzer, beton en te abstract. Kunst mag je dan wel aan het denken zetten. Maar zelf moeten verzinnen is niet altijd fijn.*
- *Veel, wat als kunst wordt genoemd is wat mij betreft geen kunst, misschien kunstnijverheid. Met andere woorden er wordt (te) veel betaald voor iets omdat iemand het kunst vindt.*
- *Wat is kunst? Als je budget over hebt en niet weet wat je met het overschot moet doen kan je het uitgeven. Geld kan beter worden besteed aan groen, bestrating herstellen, etc.*
- *Weinig imponerend of smaakvol. Als voorbeeld: "Aardappel mannetje"*
- *Zegt me over het algemeen niet zo veel.*

Tabel 1.7 Toelichting rapportcijfer 6 of meer:

- *Aanduiding of toelichting van de kunstwerken zou beter kunnen.*
- *Als de wijkbankjes ermee bedoeld worden. Diep zijn erg mooi*
- *Behalve voor het verwaarloosde kunstwerk de Pyramide rotonde Florence Nightingalelaan. Groot deel schilderijen liggen eruit, nu is het wachten tot iemand de fik erin steekt. Kunst werk is geloof ik van terra arte...*
- *Ben niet erg onder de indruk van de kunstwerken. Zijn wel aardig maar niet bijzonder*
- *Betreft met name kunstwerken op straten of velden. Leuken de buurt goed op. (Oosterheem, Stadshart, etc.). De kunstwerken zijn OK, maar niet heel bijzonder.*
- *Bijvoorbeeld het aardappelmanneltje op Centrum West geef ik als beeld een 4. Vanwege de kenmerkende locatie geef ik hem een 9. Kortom, het is onmogelijk om een cijfer te geven. De beelden op de rotondes is qua locatie een 10. Maar er zit bagger onder.*
- *Danseres in Wilhelminapark is erg fraai. Mindere kunstwerken raken snel in vergetelheid. (Goed dat het ergerlijke roestwerk op het Dobbe-eiland weg is!)*
- *Dat verschilt heel erg...mozaïek banken in de wijk zeker een 9. Maar de aardappel bij het busstation een 6. Zoetermeer was een boterstad, geen aardappelstad. Laat dat eens merken in de stad, geschiedenis.*
- *Dat wat ik weet ziet er goed uit. Draagt bij aan de omgeving en is geen doorn in het oog.*
- *De banken met mozaïek vind ik leuk en mooi*
- *De banken vind ik erg mooi maar de andere beelden vind ik te abstract.*
- *De culturele sofa's zien er fraai en functioneel uit.*
- *De kunst die een getrouwe weergave is vind ik veelal mooi, maar bij centrum West de "Gouden neus" gewoon foei lelijk.*
- *De kunst in de buitenruimte mag wel wat 'grootser', spraakmakender (b.v. zoals bij de 'aardappelmanneltjes' bij Centrum-west het geval is).*
- *De kunst is veelal van lage kwaliteit*
- *De kunstwerken die ik ken hebben wel mijn waardering*
- *De kunstwerken die ik ken vind ik goed passen op de plaats waar ze staan.*
- *De kunstwerken die ik ken zijn niet per se mijn smaak, te opvallend*
- *De meeste van de kunstwerken (die ik ken) bevallen me wel.*
- *De olifantjes bij het Jonkerbos ken ik goed en zijn erg leuk. Verder weet ik het niet zo of de mozaïekbanken vallen er ook onder en die zijn prima.*
- *De omgeving slokt het op of is niet passend*
- *Dergelijke beoordeling is altijd onderhevig aan smaak en persoonlijke voorkeur: Het ene kunstwerk vind ik mooier dan het andere. Een aantal vind ik passen in de categorie weggegooid geld en daarover zou de gemeente kritischer mogen nadenken.*
- *Divers en speels en toegepast*
- *Diversiteit is belangrijk en dat is in Zoetermeer te vinden*
- *Een algemeen cijfer voor de ruime variatie in beeldende kunst is lastig. Kijk vindt het fijn en weer het dat er kunst is.*
- *Een groot deel stelt weinig voor, is zogenaamd kunst maar had zo maar door iedereen gemaakt kunnen worden.*
- *Er mag meer bekendheid komen over de kunstwerken en de afbeeldingen mogen meer gebruikt worden als ene catcher*
- *Er schiet me zo alleen het stenen "aardappelmanneltje" bij de Primark te binnen*
- *Er staan een aantal hele leuke werken her en der door Zoetermeer*

- *Er staan weliswaar een aantal aardige kunstwerken, maar er zitten er ook tussen die ik absoluut niet kan waarderen, of zelfs ronduit afzichtelijk vind!*
- *Er staat een soort kunstwerk op centrum west maar dat ziet er écht niet uit!*
- *Er zijn dingen die ik heel mooi vind en dingen die ik helemaal niet mooi vind. Dat is ook een kwestie van smaak*
- *Er zijn kunstwerken bij die echt niet om aan te zien zijn. Maar er zijn er gelukkig ook waar wat humor in zit.*
- *Er zijn kunstwerken waar ik helemaal niets mee heb. Andere zijn indrukwekkend. Daarom 7 als een gemiddelde.*
- *Er zijn uitschieters zoals bijvoorbeeld de cirkels bij het Oosterheemkanaal*
- *Erg moeilijk één cijfer toe te kennen voor totaal verschillende kunstwerken.*
- *Gezellig. Fleurt de stad op*
- *Grote diversiteit*
- *Helaas is niet alles even aansprekend*
- *Herkenbare kunst*
- *Het enige kunstwerk is mooi en de ander vind ik lelijk. Gemiddeld genomen is het oké, vandaar een 7*
- *Het hoge cijfer is in overwegende mate bepaald door de kleurrijke stenen zitbanken, die her en der in Zoetermeer zijn geplaatst. Schitterend!*
- *Het hoofd langs de A12 vond ik geweldig.*
- *Het is aardige kunst, maar niet bijzonder*
- *Het onderhoud is slecht en sommige zijn op onlogische plekken neergezet.*
- *Het opfleuren van de stad/wijk heeft een positieve invloed op mij. Ik vind ook de diversiteit van de kunstwerken verfrissend.*
- *Het siert de boel wel wat op*
- *Het Streetwise project is waanzinnig. Mijn complimenten voor de gemeente om dit mogelijk te maken!*
- *Het vrolijkt de omgeving op*
- *Het zijn niet echt indrukwekkende stukken*
- *Hoewel het veelal niet opvalt, zijn beelden in welke vorm dan ook bijna altijd een verrijking van de omgeving.*
- *https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_beelden_in_Zoetermeer - danseres, fluitend meisje en de man die vuur geeft (t Oude Huis)*
- *Iets speelser zou leuk zijn.*
- *Ik ben geen liefhebber van kunst. Zie er zelf weinig in*
- *Ik ben helemaal wég van de mozaïeken bankjes (gelijk ook functioneel én kunstzinnig) en de bollen.*
- *Ik ben niet goed op de hoogte, maar die ik ken, waardeer ik niet allemaal.*
- *Ik geef er niet veel om en vind ze niet bijzonder*
- *Ik hou meer van traditionele kunst - de kunstwerken die sinds vorig jaar in de Burg. Hoekstrapark zijn vind ik raar.*
- *Ik hou niet zoveel van moderne kunst*
- *Ik kan niet iedere kunstwerk waarderen.*
- *Ik ken er niet heel veel, maar in Oosterheem vind ik het leuk wat ze met de openbare ruimte doen*
- *Ik mis nog steeds die witte prachtkop op het talud vanuit den haag van Rob Scholte. Zou nog een keer opnieuw gemaakt moeten worden. Ik mis dat soort smaakmakers*
- *Ik mis sfeer en identiteit bij de meeste kunstwerken. Ook alg info, hoe oud en het idee van de kunstenaar om het te ontwerpen. Veel kunstwerken zijn door se jaren heen verplaatst. Het zou leuk zijn om het routeverloop ook te tonen*
- *Ik om op 7 uit omdat ik sommige kunstwerken mooi en sommigen loeilelijk vind...*
- *Ik verdiep me niet in kunst, dus heb er dan ook geen of weinig verstand van.*

- *Ik vind de beeldende kunst die ik zie staan zo apart of juist niet zoveel voorstellen dat ik het zonde vind dat daar waarschijnlijk veel geld naar uit is gegaan. Ik noem zo even "de sneeuwpop met zijn gouden Pinokkio neus" en de "zwart met witte boog/ muziekboog??" op de kruising bij de boerderij. Iets als "de reuze tafel met stoelen" op de rotonde bij het woonhart vind ik wel leuk, omdat het iets duidelijk afbeeldt voor iedereen. Ik vind dat je aan de kunst moet kunnen zien wat het voor moet stellen en eigenlijk ook direct het waarom het daar op die plek staat.*
- *Ik vind het over het algemeen een verrijking voor de stad*
- *Ik vind het vrijwel altijd een interessante manier om de omgeving aan te kleden*
- *Ik vind veel van de kunst niet mooi/aansprekend. Maar dat is persoonlijk*
- *Ik vind wat ervoor moet worden betaald met belastinggeld t vaak niet de moeite waard*
- *Ik vind ze meestal wel mooi en snap dat t iets toevoegt aan het straatbeeld maar vind dat er te veel geld aan uitgegeven wordt: zeker aangezien de meeste kunstenaars ook al een (kunstenaars)uitkering ontvangen*
- *Ik vind ze op sommige plekken dat ze het verkeer belemmeren vandaar een 7 verder vind ik ze wel mooi uitgekozen*
- *Ik vind ze wel mooi, maar de gemeente kan beter meer geld besteden aan groenonderhoud. In veel wijken begint het er armoedig uit te zien als stoepen onder het gras verdwijnen en struiken alle zicht ontnemen.*
- *In mijn ogen over het algemeen abstracte- of niet relevante kunst.*
- *In Zoetermeer is kunst doorgaans abstract. Kom je bijv. in Duitsland, dan zie je meer figuratieve bronzen sculpturen. Hebben mijn voorkeur.*
- *Interesseert mij niet.*
- *Is van matige kwaliteit*
- *Jammer dat ze soms slecht onderhouden worden*
- *Ken er slechts enkele. Dus kan niet een evenwichtig cijfer geven.*
- *Ken er twee in stadshart en dobbepas*
- *Kunst brengt vreugde in de leefomgeving*
- *Kunst in de openbare ruimte draagt bij aan herkenning en identiteit van een plek, belangrijk voor oriëntatie (denk aan de weg wijzen aan kinderen, weg terugvinden voor bezoekers of mensen met dementie). De huizen en het groen lijkt allemaal al zo op elkaar*
- *Kunst is een verrijking voor de stad, het openbare leven binnen Zoetermeer*
- *Kunst op de rotonden ook meegeteld*
- *Kunstwerken spreken mij niet echt aan*
- *Kwaliteit verschilt nogal: keuze is vaak middle of the road*
- *Later in de enquête wordt gevraagd punten te geven. Alleen Terra Arts kan ik een cijfer geven. De niet bezochte organisaties niet. Dan kan ik niet verder met de enquête. Daarom heb ik de andere organisaties een 6 gegeven. Eigenlijk had ik wikken aangeven: geen mening. Dat kunt u wellicht bij de eindbeoordeling corrigeren.*
- *Leuk dat er kunstwerken in de openbare ruimte zijn, maar ze zijn over het algemeen weinig aansprekend.*
- *Leuk om te zien*
- *Maakt de stad meer speciaal*
- *Meestal interessant*
- *Meestal origineel, vaak ook functioneel, soms op plaatsen waardoor het verkeer kan worden afgeleid.*
- *Met name de mozaïek werken hebben voor mijn weinig met kunst te maken. Meer met pluggen van de multiculturele samenleving.*
- *Mooi werk, uitleg van de maker ontbreekt*
- *Niet alle kunstwerken zijn fantastisch, kan ook niet, maar gemiddeld scoren de Zoetermeerse kunstwerken hoog*

- *Niet alles is even doordacht: ik noem een gouden aardappelmannetje*
- *Niet altijd duidelijk wat de kunstenaar wil zeggen met z'n beeld*
- *Niet bijzonder*
- *Niet discriminerend t.o.v. andere kunst/ niet bijzonder*
- *Omdat ik ze niet goed ken hebben ze ook niet veel indruk gemaakt*
- *Origineel*
- *Over het algemeen zijn kunstwerken in de openbare ruimte mooi. Maar ook "lelijke" kunst lokt een reactie uit. En volgens mij is dat de bedoeling van kunst.*
- *Prachtige beeldje voor het Stadhuis: man/vrouw die elkaar omhelzen.*
- *Redelijk*
- *Smaak verschilt nu eenmaal*
- *Sommige heel moderne werken zijn niet zo erg mijn smaak maar zijn wel knap in elkaar gezet*
- *Sommige kunstwerken vind ik mooi, andere matig*
- *Sommige kunstwerken zijn geweldig, andere vreselijk saai.*
- *Sommige stukken zijn gewoon niet mijn smaak. Wel superjammer van de piramide in Oosterheem dat daar geen onderhoud aan is gepleegd. Zit veel van mijn eigen energie in.*
- *Sommige stukken zijn mooi maar er zijn erbij die weinig tot niets toevoegen aan de omgeving.*
- *Sommige zijn belachelijk, werken niet en zijn zeer duur. Denk aan die lantarenpaal van het theater die boven de tunnelbak staat. Vooral niet doen dit soort fratsen. Bovendien dient er zuinig met publiekgeld om te worden gaan voor kunst!*
- *Sommige zijn erg leuk zoals de olifanten buiten in Meerzicht, maar sommige kunstwerken vind ik zelf niet mooi of staan op een vreemde plaats in de omgeving. Vaak vind ik de kunst te abstract of te ouderwets*
- *Sommige zijn heel mooi of bijzonder, maar anderen zijn erg vreemd en lelijk (gouden aardappelmannetjes bij centrum west bv)*
- *Sommigen een 8 en anderen een 4*
- *Soms niet te volgen wat het is en ik hou wel van realistisch dus herkenbaar*
- *Springt niet altijd in het oog. Bordje met naam kunstenaar en eventuele voorstelling en reden van plaatsing zou de kunstwerken aantrekkelijk en begrijpelijk maken.*
- *Tsja, dat is een kwestie van smaak.*
- *Vaak verrassend en onderscheidend*
- *Vaak zie ik de toegevoegde waarde van een kunstwerk op die plek niet. Als de gemeente moet bezuinigen op bepaalde diensten of belastingen in elk geval niet lager worden is het vaak de vraag waarom dat wel geld aan wordt besteed.*
- *Vaak zijn ze niet echt mijn stijl.*
- *Vallen grotendeels niet onder mijn smaak*
- *Variatie en aansprekend alleen slecht onderhouden.*
- *Veel kunst begrijp ik niet of heeft niets met de omgeving*
- *Voor zover ik het kan beoordelen i.v.m. beperkte kennis van alle kunstwerken*
- *Vooral aardappelmannetje bij stadshart erg geslaagd voorbeeld van kunst in de openbare ruimte*
- *Voor zover kunstwerken mij opvallen*
- *Vroeger werden er vaak leuke beeldjes bij scholen geplaatst.*
- *Waardering wisselt, maar wel goed dat ze er zijn*
- *Wat ik ervan tegenkom in de openbare ruimte bevalt me wel*

- *Wat ik tegen kom vind ik aardig of leuk ik hou wel van gezellige kunst.*
- *Wat ik zo tegen kom in de stad vind ik meestal wel leuk om te zien, zelfs de keienman bij Centrum West.*
- *Wat klassiekere werken zouden ook wel mooi zijn. Het is vaak een beetje nietszeggend.*
- *Wat verstaat u/ ik onder kunstwerken.*
- *Weinig spannends bij*
- *Wisselende schilderijen op rotondes. Leuk initiatief*
- *Wisselt nogal per kunstwerk*
- *Ze verfraaien hun omgeving.*
- *Ze zijn niet heel duidelijk herkenbaar als kunst, soms lelijk ("oud ijzer") en het is jammer dat er niet bij staat wanneer het gemaakt is, door wie, wat het voorstelt, etc..*
- *Zeggen mij niet veel*
- *Zijn verrassend en leuk*
- *Zijn wat bescheiden. Zon kop van Rob Scholte is een aansprekend minder bescheiden voorbeeld dat helaas weg is.*

Tabel 1.8 Respondenten die iets missen in het huidige aanbod aan beeldende kunst

Ja, namelijk:

- *Actieve beleving*
- *Art galerie*
- *Ateliers Dorpsstraat 99a en Londenstraat*
- *Beeldende kunst betreft niet alleen losse objecten die in de ruimte worden gezet maar ook objecten die in gebouwen of anderszins zijn verwerkt. Worden deze v.w.b. onderhoud/bescherming in de gaten gehouden?*
- *Beeldentuin/park*
- *Bekendheid (2x genoemd)*
- *Betere kwaliteit*
- *Beweging, ontwikkeling.*
- *Brochure met aanwezige kunst*
- *Bronzen figuratieve tafereeltjes met mooie kleine fonteinen*
- *Dat aan bewoners middels een referendum het maximum besteedbaar budget wordt vastgesteld!*
- *Dat afschuwelijke Stadhuisplein zou wel een kunstwerk kunnen gebruiken*
- *Dat autodidacten ook ruimte krijgen om te exposeren*
- *Dat ik het overal tegenkom*
- *De depressieve, morbide kunst zoals in D-H en Scheveningen. En zou ik graag zo houden.*
- *De uitleg*
- *De vele amateur kunstenaars die vaak veel beter zijn dan de professionele kunstenaars, vooral met betrekking tot beschikbaarheid van atelierruimte*
- *Digitale beeldende kunst*
- *Een aantal echt in het oog springende kunstwerken op centrale plaatsen. Bijv. een mooie grote fontein*
- *Een echt museum en niet in het stadhuis dat wordt te klein*
- *Een goede expositieruimte*
- *Een groot museum*
- *Een grote ruimte voor grotere exposities*

- Een kunstwerk wat een kunstwerk is maar ook kinderen uitdaagt er mee /in /op te spelen.
- Een maandelijks of kwartaalblad over beeldende kunst in Zoetermeer
- Een mooi museum dat (inter)nationale bezoekers trekt. Dus geen designmuseum, zoals nu gepland staat
- Een mooie fontein met verlichting
- Een museum, groter dan het stadsmuseum
- Een museum
- Een object van topkwaliteit in de openbare ruimte, dat ook bekendheid/ waardering heeft buiten Zoetermeer.
- Een overzicht van wat-waar te vinden is (vergelijk met Zuiderpark in Den Haag)
- Een serieus museum
- Een soort mascotte, zoals de beer van Berlijn
- Een voorbeeld van de beeldende kunst op het lange Voorhout in Den Haag zou in Zoetermeer niet misstaan
- Een waterkunstwerk dat tevens speelplezier voor kinderen is en waar mensen kunnen uitrusten en samenkomen. Het liefst midden in het stadshart.
- Expositiemogelijkheid niet professionele kunstenaars
- Exposure.... Reclame voor kunstenaars//// bijzondere manifestaties////net zoals de provincie Gelderland doet....Maar dan Zoetermeer....De Mall gaat niet door, dus er is geld voor promotie van Zoetermeer
- Eyecatchers
- Figuratieve kunst
- Gerenommeerde exposities
- Geschiedenis
- Groen en cultuur, recreatie en cultuur
- Grotere expositieruimte
- Heb een idee over een kunstwerk dat een beroep doet op onderlinge verdraagzaamheid. Mocht u meer willen weten, dan licht ik een en ander graag toe: ruudgrundeken@live.nl
- Het onderhouden ervan
- Het zou goed zijn als de Gemeente iedere week in het Streekblad één foto plaatste met plaats een korte beschrijving
- Historisch belangrijke figuren voor de stad
- Historische beelden meer moderne schilderkunst
- Historische kunst
- Hoe hou je het heel tegen vandalen. Zucht
- Iets groots wat echt opvalt of Zoetermeer bekend om wordt.
- Iets groots, iets ruimtelijks, waar kinderen door heen kunnen lopen en mensen op kunnen zitten. Iets met de WOW-factor!
- Iets speels dat wel betrekking heeft op Zoetermeer. Bijvoorbeeld de beelden bij de sluis van Leidschendam
- Ik mis in het aanbod items die ook buiten Zoetermeer zeer bekend zijn en worden gewaardeerd
- Ik zie graag meer kunst door de stad heen verschijnen
- Ik zou die reclame-uitingen op de rotondes vervangen door beeldende kunst!
- In het centrale punt voor het stadhuis. Een groot stuk
- Inspiratie
- Inspraak zou goed idee zijn
- Interactieve kunst
- Is weinig prominent aanwezig

- *Ja, een jaarlijkse beeldtentoonstelling zoals op het Voorhout in Den Haag*
- *Ja, naast een klein tekstbordje bij het Hopman-gebouw staat er verder niet zo heel veel. Zou aardig zijn om de namen van het Graffiti collectief dat hier bezig is te noemen, waarom en hoe lang het blijft bestaan.*
- *Keramik*
- *Klassiekere werken*
- *Kleur*
- *Korte begeleidende tekst over het kunstwerk.*
- *Kunst door kansarmen*
- *Kunst langs de A 12*
- *Kunst ook in winkelcentra en parken*
- *Kunst op de stations RR en NS*
- *Kunst wat uitstraalt hoe Zoetermeer is, de hardnekkige mythe van forensenstad blijft echt nog bestaan. En de rotondes in de buurt van het Dorp (met de verschillende werelddelen zijn top.*
- *Lijst van kunstwerken*
- *Maak openbare ruimte aantrekkelijk. Ik zou het leuk vinden als de wanden van de tunnelbak langs het stadshart een kunstbestemming zouden krijgen*
- *Meer "traditionele beelden"*
- *Meer aanbod voor niet professionele kunstenaars die mooi werk maken. Nu maken alleen professionele kunstenaars kans om hun werk te presenteren bijv. in BaZtille. Als niet professionele kunstenaar wordt je amper serieus genomen.*
- *Meer architectonische kunst en ontwerpen. Een potentieel meer serieuze vorm van kunst die wellicht ook technisch en grafische mensen aantrekt. Dit siert de stad met mooie ontwerpen en biedt diversiteit en combineert goed met het IT-onderwerp binnen Zoetermeer.*
- *Meer beelden*
- *Meer beeldende kunst in de woonwijken*
- *Meer beeldende kunst met uitleg in het centrum*
- *Meer bekendheid*
- *Meer gericht op natuur en niet te veel abstracte zaken*
- *Meer graffiti kunst*
- *Meer info zou goed zijn*
- *Meer klassieke kunst*
- *Meer kunst*
- *Meer kunst waarbij inwoners van Zoetermeer betrokken worden bij het creëren van de kunst zelf*
- *Meer moderne kunst*
- *Meer promotie*
- *Meer publiciteit over kunst vanuit de gemeente*
- *Meer ruchtbaarheid in de pers*
- *Meer tentoonstellingen in veel gebruikte ruimtes zoals Stadstheater*
- *Meer uitstraling en af en toe een bekende naam*
- *Meer werk van lokale kunstenaars en amateurs*
- *Moderne figuratieve beeldhouwkunst*
- *Mogelijkheden voor jonge kunstenaars om zich te kunnen ontwikkelen*
- *MOMA of ZOMOMA Zoetermeers museum of the modern arts*

- *Mooi museum*
- *Mooiere kunst, maar ook dit is weer persoonlijk*
- *Museum*
- *Museum met moderne kunst*
- *Muurschilderingen op blinde flatmuren*
- *Nadruk op werk van lokale beeldend kunstenaars*
- *Natuur kunst*
- *Nieuwe ontwikkelingen*
- *Niveau*
- *Onder andere kunst o station Voorweg, winkelcentrum De Leyens*
- *Onderhoud hiervan*
- *Op rotondes*
- *Openbare thema's mannen, vrouwen, etniciteit, wijken: zodat er meer begrip, erkenning en waardering komt voor elkaars diversiteit. Want Zoetermeer: dat zijn we allemaal!*
- *Permanent kunstmuseum*
- *Publiciteit*
- *Realistische kunst*
- *Samenhang*
- *Straatkunst zoals in Berlijn*
- *Street art. Biedt jonge straatartiesten de mogelijkheid om hun graffiti kunst te uiten en te exposeren*
- *Street art*
- *Tentoonstellingsruimte*
- *Uitleg*
- *Uitleg naar burger toe*
- *Veel onbekendheid*
- *Vrolijkheid*
- *Wat grotere werken*
- *Wat vaker een uitleg*
- *We hebben zoveel onaantrekkelijke gebouwen. Ga daar mee aan de slag...maak van je zwakte je sterke punt...laat een licht kunstenaar los op de talloze flats of maak mooie patronen*
- *Werken van Christiaan van Dissel.*
- *Wisselende tentoonstellingen*
- *Zichtbaarheid van de kunst, dus meer publiciteit*

BIJLAGE 2 VRAGENLIJST PANELONDERZOEK INWONERS

1 BEELDENDE KUNST:
Beeldende kunst is een tastbare vorm van kunst die te vinden is in tentoonstellingsruimtes, buiten op straat of in openbare gebouwen. Het kan gaan om beelden, schilderijen, installaties, textiele vormen, grafische vormen, fotografie en film. De gemeente Zoetermeer heeft circa 175 beelden in de openbare ruimte staan en een eigen gemeentelijke collectie die onder andere in het stadhuis te zien is. Daarnaast zijn er verschillende organisaties actief op het gebied van beeldende kunst, zoals Terra Art Projects, Ateliers BaZtille, Ateliers 1819, het Q-seum, Galerie Kunstuitleen Zoetermeer en de Urban Art Studio.

2 Bent u op een of andere manier geïnteresseerd in beeldende kunst?

- ja, heel erg [>> Vraag 4.]
- ja, een beetje [>> Vraag 4.]
- nee, vrijwel niet [>> Vraag 4.]
- niet

3 Kunt u aangeven waarom u niet geïnteresseerd bent in beeldende kunst?

- U kunt maximaal drie redenen aankruisen -

Maximaal aantal vinkjes: 3

- Ik snap vaak niet wat het voorstelt
- Ik vind het zonde van het geld
- Beeldende kunst is niet altijd mooi
- We hebben geen inspraak bij de keuze voor beeldende kunst
- Daar heb ik geen tijd voor
- Ik ben fysiek beperkt
- Andere reden, namelijk . . .

4 Hebt u in de afgelopen twee jaar wel eens een expositie/tentoonstelling over beeldende kunst in Zoetermeer en/of buiten Zoetermeer bezocht?

VRAAG 4 ALLEEN TONEN ALS AAN DE ONDERSTAANDE VOORWAARDEN WORDT VOLDAAN, INDIEN NIET VOLDAAN SPRING NAAR: >> **VOLGENDE VRAAG**

vraag 2 is niet beantwoord met 4 (niet)

- Ja, alleen in Zoetermeer
- Ja, alleen buiten Zoetermeer
- Ja, zowel in Zoetermeer als buiten Zoetermeer
- Nee, omdat . . .

5 In Zoetermeer staan er verspreid over de stad zo'n 175 kunstwerken in de openbare ruimte en in openbare gebouwen. In hoeverre bent u bekend met dit aanbod aan beeldende kunst in Zoetermeer?

- uitstekend, ik ken (bijna) alle kunstwerken
- goed, ik ken een groot aantal van deze kunstwerken
- matig, ik ken een beperkt aantal van deze kunstwerken
- slecht, ik ken er maar één of enkele
- niet bekend [>> Vraag 8.]

6 U zegt een of meer van de 175 kunstwerken in Zoetermeer te kennen. Als u uw waardering voor de kunstwerken die u kent in een algemeen rapportcijfer moet uitdrukken van 1 t/m 10, welk cijfer geeft u dan?

	laag1	2	3	4	5	6	7	8	9	hoog10	weet niet / geen mening	
waardering	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

7 Eventuele toelichting op uw antwoord:

8 Hoe belangrijk vindt u het dat er in Zoetermeer beeldende kunst in de openbare ruimte en in openbare gebouwen aanwezig is?

- heel belangrijk
- belangrijk
- niet belangrijk / niet onbelangrijk
- onbelangrijk
- heel onbelangrijk
- geen mening / weet niet

9 Naast beeldende kunst in de openbare ruimte en openbare gebouwen zijn er verschillende organisaties in Zoetermeer actief die zich bezighouden met beeldende kunst en kunstprojecten zoals: Terra Art Projects, Ateliers BaZtille, Ateliers 1819, Q-seum, Galerie Kunstuitleen Zoetermeer en de Urban Art Studio. Kunt u hieronder achter elke organisatie aankruisen of u deze wel of niet kende of er wel eens van gehoord had voor dit onderzoek?

	ja	nee	
Terra Arts Projects	☐	☐	
Ateliers BaZtille	☐	☐	
Ateliers 1819	☐	☐	
Q-seum	☐	☐	
Galerie Kunstuitleen Zoetermeer	☐	☐	
Urban Art studio	☐	☐	

10 Hebt u in het afgelopen jaar wel eens een bezoek gebracht aan de

volgende door u genoemde organisatie(s)?

	ja	nee	
Terra Arts Projects	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.1 is beantwoord met 1 (ja)			
Ateliers BaZtille	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.2 is beantwoord met 1 (ja)			
Ateliers 1819	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.3 is beantwoord met 1 (ja)			
Q-seum	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.4 is beantwoord met 1 (ja)			
Galerie Kunstuitleen Zoetermeer	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.5 is beantwoord met 1 (ja)			
Urban Art studio	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.6 is beantwoord met 1 (ja)			

11 Als u uw waardering voor het aanbod van de organisatie(s) die u kent moet uitdrukken in een rapportcijfer van 1 t/m 10, welk cijfer geeft u dan?

	laag1	2	3	4	5	6	7	8	9	hoog10	
Terra Arts Projects	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.1 is beantwoord met 1 (ja)											
Ateliers BaZtille	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.2 is beantwoord met 1 (ja)											
Ateliers 1819	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.3 is beantwoord met 1 (ja)											
Q-seum	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.4 is beantwoord met 1 (ja)											
Galerie Kunstuitleen Zoetermeer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.5 is beantwoord met 1 (ja)											
Urban Art studio	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEFvraag 9.6 is beantwoord met 1 (ja)											

12 Kent u één of meer professionele beeldende kunstenaars uit Zoetermeer?

- ja
- nee
- weet niet

13

Kunt u hieronder achter elke stelling aangeven in hoeverre u het er mee eens bent?

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	mee oneens	helemaal mee oneens	geen mening
Beeldende kunst draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Zoetermeer.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Als inwoners actief betrokken worden bij nieuwe beeldende kunstprojecten in de openbare ruimte en in openbare gebouwen leidt dit tot een beter begrip voor beeldende kunst	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een goede toelichting/uitleg bij beeldende kunst(projecten) draagt er aan bij dat beeldende kunst beter begrepen wordt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Inwoners van Zoetermeer moeten de ruimte en/of ondersteuning krijgen om zich zelf (verder) cultureel te ontplooiën.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het aanbod aan beeldende kunst in Zoetermeer is interessant voor bezoekers van buiten Zoetermeer.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aanstormend talent op het gebied van beeldende kunst in Zoetermeer moet de kans geboden worden om zich als professional verder te ontwikkelen (onder andere door het aanbieden van ateliers, presentatiemogelijkheden en professionele ondersteuning)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er moet meer aandacht van de gemeente komen voor de huidige Zoetermeerse kunstenaars zowel wat betreft atelierruimte als ook wat betreft exposities.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het zou goed zijn voor Zoetermeer als bekende nationale en internationale kunstenaars zich presenteren in de stad.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14

Mist u nog iets in het huidige aanbod aan beeldende kunst in Zoetermeer?

- nee
 ja, namelijk: . . .

BIJLAGE 3. VRAGENLIJST ONDERZOEK KUNSTENAARS

1 In welke van de volgende discipline(s) bent u als kunstenaar werkzaam?

- meer antwoorden mogelijk -

Minimaal aantal vinkjes: 1

- Beeldhouwkunst
- Schilderkunst
- Grafiek / grafische vormgeving
- Fotografie/ film
- Digitale kunst en animatie
- Textiele kunst
- Keramiek
- Glaskunst
- Lichtkunst
- Performancekunst
- Installatiekunst
- Overig, namelijk: . . .

2 Kunt u voor elk van de disciplines waarin u werkzaam bent, aangeven of in hierin vooral werkzaam bent als amateur of als professional?

	Amateur	Professional	
Beeldhouwkunst	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 1 (Beeldhouwkunst)			
Schilderkunst	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 2 (Schilderkunst)			
Grafiek/ Grafische vormgeving	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 3 (Grafiek/ grafische vormgeving)			
Fotografie/ film	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 4 (Fotografie/ film)			
Digitale kunst en animatie	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 5 (Digitale kunst en animatie)			
Textiele kunst	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 6 (Textiele kunst)			
Keramiek	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 7 (Keramiek)			
Glaskunst	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 8 (Glaskunst)			
Lichtkunst	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 9 (Lichtkunst)			
Performancekunst	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 10 (Performancekunst)			
Installatiekunst	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 11 (Installatiekunst)			
Overig	☐	☐	
VOORWAARDE ACTIEF vraag 1 is beantwoord met 12 (Overig, namelijk: . . .)			

3 Stelt u met enige regelmaat uw werk ten toon in een galerie, expositieruimte, beurs, markt en/of kunstenaarsvereniging/-collectief?

- Ja, alleen in Zoetermeer
- Ja, alleen buiten Zoetermeer [>> Vraag 5.]
- Ja, in en buiten Zoetermeer
- Nee [>> Vraag 5.]

4 Waar toonde u uw werk in de afgelopen vijf jaar in Zoetermeer?

- meer antwoorden mogelijk -

Minimaal aantal vinkjes: 1

- Galeries
- Musea
- Beurzen, markten
- Kunstenaarsverenigingen/ - collectieven
- Ergens anders, namelijk: . . .

5 Wat vindt u van de hoeveelheid presentiemogelijkheden voor beeldende kunst in Zoetermeer (galeries, expositieruimtes, openbare ruimte, musea)?

- Ruim voldoende
- Voldoende
- Neutraal
- Onvoldoende
- Ruim onvoldoende
- Weet niet/ geen mening

6 Eventuele toelichting:

7 Wat vindt u in het algemeen van de kwaliteit van de presentatieruimtes voor beeldende kunst in Zoetermeer?

- Zeer goed
- Goed
- Neutraal
- Slecht
- Zeer slecht
- Weet niet/ geen mening

8 Eventuele toelichting:

9 Richt u zich met uw werk op een bepaalde doelgroep?

Ja, namelijk op:

Nee

10 Hoe kunnen inwoners van Zoetermeer op dit moment in aanraking komen met uw werk?

Door:

Niet

11 Hoe zouden (nog) meer inwoners van Zoetermeer in aanraking kunnen komen met uw werk?

Door:

Niet

12 Wat vindt u in u het algemeen van de informatievoorziening over beeldende kunst in de openbare ruimte, in openbare gebouwen en/of bij instellingen in Zoetermeer?

13 Waar zou de gemeente Zoetermeer en/of de beeldende kunstsector op in moeten zetten om het beeldende kunstklimaat in Zoetermeer (mogelijk) te verbeteren?

14 Huurt u op dit moment een atelier of werkplaats in Zoetermeer?

Minimaal aantal vinkjes: 1

- Ja
- op de Londenstraat
 - op Dorpsstraat 99A
 - in BaZtille
 - Elders, in Zoetermeer, namelijk:
- Nee
- Nee, ik huur een ruimte buiten Zoetermeer
 - Nee, ik werk vanuit huis

15 Wat betaalt u aan brutohuur per jaar voor de door u gehuurde ruimte?

16 Voldoet de ruimte waarin u nu werkt aan uw wensen?

- Ja, volledig [>> Vraag 19.]
- Ja, gedeeltelijk
- Nee

17 Waarom voldoet deze ruimte niet (helemaal)?

- meer antwoorden mogelijk -

Minimaal aantal vinkjes: 1

- Te klein
- Te groot
- Te licht
- Te donker
- Te duur
- Te aftands
- Weinig comfortabel
- Niet goed toegankelijk
- Te ver weg
- Andere reden, namelijk: . . .

18 Als u in Zoetermeer een ruimte zou kunnen huren die aan uw wensen voldoet, zou u daar dan meer voor willen betalen per jaar dan u nu doet?

- Ja
- Nee
- Weet niet

19 Staat u bij de gemeente Zoetermeer ingeschreven als atelierzoekende?

- Ja
- Nee [>> Vraag 23.]

20 Hoeveel jaar staat u (ongeveer) ingeschreven als atelierzoekende?

21 Hoeveel M2 atelierruimte zoekt u in Zoetermeer?

Vp

22 Wat is de maximale vergoeding die u voor de door u gezochte ruimte wilt betalen?

23 Ervaart u wel eens belemmeringen in/ bij de productie van uw kunst?

- Ja
- Nee [>> Vraag 25.]

24 Welke belemmeringen ervaart u?

25 Werkt u wel eens samen met (bekende) kunstenaars uit Nederland of daarbuiten?

- Ja, op het gebied van . . . [>> Vraag 27.]

- Nee

26 Ziet u kansen in samenwerking met (bekende) kunstenaars uit Nederland of daarbuiten?

Ja, op het gebied van . . .

Nee

27 Ziet u kansen in samenwerking met andere kunstenaars, culturele instellingen, bedrijven in Zoetermeer en/of met de gemeente Zoetermeer?

Ja, op het gebied van . . .

Nee

28 Vindt u dat het aanbod van beeldende kunst in Zoetermeer verder verbreed (diverser/ meer variatie) of verdiept moet worden (meer experimenteel)?

- Ja, meer verbreed
- Ja, meer verdiept [>> Vraag 30.]
- Ja, zowel verbreed als verdiept
- Nee [>> Vraag 31.]
- Weet niet/ geen mening [>> Vraag 31.]

29 Hoe zou dit aanbod meer verbreed moeten worden?

30 Hoe zou dit aanbod meer verdiept moeten worden?

31 Op welke wijze kan beeldende kunst volgens u (verder) bijdragen aan de aantrekkelijk van Zoetermeer?

32

Kunt u aangeven in hoeverre u het met elk van de volgende stellingen eens bent?

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	mee oneens	helemaal mee oneens	weet niet	
Als inwoners van Zoetermeer bij de totstandkoming van beeldende kunst betrokken worden, leidt dit tot een grotere interesse in en meer draagvlak voor beeldende kunst	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Door meer ruimte te geven aan de culturele ontwikkeling van de Zoetermeerse inwoners kan er een groter draagvlak/ interesse voor beeldende kunst worden gerealiseerd.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Er moet meer ruimte zijn voor het bevorderen van contact en uitwisseling tussen talent en professional (door bijvoorbeeld netwerkborrels tussen starters en ervaren professionals, lezingen of samenwerking, langdurig gedeelde werkplaatsen, uitwissel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Door te voorzien in goede ateliers en werkplaatsen liggen er kansen voor Zoetermeer als makersstad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

33

Eventuele toelichting:

34

Wat is uw leeftijd?

35

Als u nog tips of aanvullingen heeft, dan kunt u die hieronder kort weergeven.